

- **Pester spored med shiatsom in svetovno popotnico Almo Karlin. Avtor: Sebastjan Trampusch. Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 2-3**

26. seminar Zveze slovenskih žena v Portorožu

<https://www.novice.at/novice/pester-spored-med-shiatsom-in-svetovno-popotnico-almo-karlin/>

Portorož. Nad 80 žensk in nekaj moških spremljevalcev se je letos zbralo na tradicionalni ponudbi Zveze slovenskih žena v Portorožu ob Jadranskem morju. Spored 26. seminarja ZSŽ je bil pester in je povsem navdušil udeleženke.

Seminar naj služi informaciji in razvedrilu, so zapisale ženske v vabilu, in seminar minuli konec tedna v Portorožu je nudil obilo obojega. Spored trodnevne prireditve se je po eni strani osredotočil na obliko terapije shiatsu, o kateri je predavala ergoterapevtka in učiteljica za tajsko masažo in shiatsu iz Žoprač pri Vrbi, Irina Urbajs, po drugi strani pa na nadvse nadarjeno slovensko popotnico, pisateljico, pesnico in zbirateljico Almo Karlin, ki se je rodila pred 130 leti v Celju.

Spoznale so Almo Karlin

O Almi Karlin je na seminarju med drugim govorila avtorica, prevajalka in knjižničarka Jerneja Jezernik, ki je po rodu prav tako Celjanka in se že vrsto let ukvarja z literarno dediščino državljanke sveta: »Alma Karlin je sama prepotovala svet, kar jo danes uvršča med 10 največjih svetovnih popotnikov in popotnic vseh časov, ker ima tudi kot pisateljica veliko za povedati, predvsem v svojih avtobiografskih besedilih, kjer je pravzaprav neusmiljena, ironična do sebe, do svojega odnosa z mamo, do družbe, je izredno kritična opazovalka in ima pravzaprav za vse generacije in za vse vrste ljudi še danes marsikaj za povedati. Istočasno se veliko izve o času, v katerem je živela, in to se mi zdi vredno spoznati tudi zaradi tega, ker jo je na koncu življenja doletela usoda, da je bila zaradi tega, ker je pisala v nemščini, načrtno zamolčevana več kot 60 let.« Še pred uradno predstavitevjo 24. novembra v Cankarjevem domu pa so udeleženke imele možnost prisluhniti pesmim iz prvega glasbenega albuma z uglasbenimi pesmimi Alme Karlin, ki je nastal v sodelovanju z glasbenico in skladateljico Niko Solce.

Dodatno so si udeleženke lahko ogledale še monodramo o Almi Karlin, s katero je gostovala gledališka igralka Barbara Vidovič. Pred tem pa je navzoče pozdravila predsednica Zveze slovenskih žena Daniela Topar, ki je z odbornicami skrbela za brezhiben potek seminarja.

Prvi koraki v shiatsu

Shiatsu je oblika terapije, pri kateri pritiskamo na akupresurne točke in s tem uravnovešamo telesno energijo ter s tem povzročamo globoko sprostitvev. Kako pomembne so ponudbe take vrste v današnjem času, ko prevladujeta stres in hektika, je povedala Irina Urbajs: »Vsak meridijan je povezan z nekim organom. To pomeni, če je neko neravnovesje tudi pri ženski, npr. med menstruacijo ali menopavzo, obstajajo telesne točke, ki imajo v shiatsu poseben pomen. Ženske se lahko med obravnavo sprostijo in telo se lahko na ta način regenerira.« Urbajs pa je pokazala tudi vaje, ki jih lahko ženske vgradijo v vsakdanje življenje.

Seminar so ženske zaključile z delavnico odprtega petja, ki jo je vodila koroška Slovenka, pianistka in pevk, Doris Wakounig.

- **Jubilejna razstava s preciznostjo in izčiščenostjo. Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 4**

Okno k sosеду

<https://www.novice.at/kultura/umetnost/jubilejna-razstava-s-preciznostjo-in-izciscenostjo/>

Celovec. Na generalnem konzulatu Republike Slovenije v Celovcu se tudi z novim generalnim konzulom Antonom Novakom nadaljuje meddržavno tkanje vezi v umetnosti.

»Naključje je nanese, da je prvo odprtje razstave Okno k sosеду po mojem prihodu na položaj generalnega konzula v Celovcu tudi jubilejna 20. razstava. V tem času se je na Koroškem predstavilo 40 umetnikov iz Slovenije in navezali so se stiki s tukajšnjimi galerijami. Najbolj zaslužni za ta niz prireditev sta moja predhodnika Dragica Urtelj in Milan Predan ter kustosinja razstav Olga Butinar Čeh.« Tako je novi generalni konzul Republike Slovenije v Celovcu Anton Novak ta torek uvedel odprtje 20. razstave Okno k sosеду v prostorih generalnega konzulata.

O umetnikih – slikarki in kiparju

Z »umetnostjo, ki ne pozna ne prostorskih ne časovnih meja,« kakor je dejala direktorica direktorata za ustvarjalnost na slovenskem ministrstvu za kulturo Marjeta Pečarič, sta se tokrat v Celovcu predstavila Jožica Medle in Roman Makše. O slikarki in grafičarki Jožici Medle je umetnostna zgodovinarica Olga Butinar Čeh dejala, da sta zanjo značilna precizno izražanje in raziskovalen pristop. Umetnica se je v zadnjem obdobju ukvarjala z vprašanjem, ali je mogoče likovno umetnost postaviti ob bok glasbeni umetnosti, kakor se je izrazila s kontrapunktom v Umetnosti fuge Johanna Sebastiana Bacha. Medletova je to po besedah Butinar Čehove dokazala tako v svoji pred kratkim uspešno ubranjeni doktorski nalogi kakor tudi v svojih likovnih delih. V njih se različne likovne zgodbe v različnih tehnikah nalagajo druga na drugo, pri čemer ustvarijo novo skladnost.

Podoben v preciznosti je tudi kipar Roman Makše. »Z minimalističnimi in izčiščenimi eksponati se loteva vprašanja, kako v likovni umetnosti ujeti zvok. Zanj je pri tem pomemben ritem.« V vitrinah je tako v povsem strogo določenem zaporedju razstavljenih pet kipov, ki se v posebni interakciji kažejo z odbleski v zrcalih. Poleg samih umetnin, njihove razporejenosti v prostoru in umeščenosti v okolje igra posebno vlogo tudi praznina.

Na jubilejnem 20. odprtju Okna k sosеду se je s kulinariko in turistično ponudbo predstavila Postojnska jama. Lani so v Postojni praznovali 200-letnico odkritja največjega dela jame, ki je medtem privabil 39 milijonov obiskovalcev. Postojnska jama letos med 25. in 30. decembrom že tridesetič vabi na žive jaslice v jami (priporočljive so rezervacije), na Jezerskem pa prenovljena Vila Planinka, ki je sedaj prav tako v lasti družbe Postojnska jama, vabi na prijetno silvestrovanje v dvoje.

- **Tudi če nimam nesreče, najprej grem v Karavanke. Intervju: Irena Mrak. Pogovarjal se je: Bojan Wakounig. Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 5**

Intervju: alpinistika in raziskovalka Irena Mrak

<https://www.novice.at/novice/sport/tudi-ce-nimam-nesrece-najprej-grem-v-karavanke/>

Šentjanž. V k&k centru v Šentjanžu so odprli razstavo o ženskah v alpinizmu z naslovom Korajža je ženskega spola. Na ogled bo do 22. novembra. O svoji alpinistični in raziskovalski poti je predavala Irena Mrak.

Prvi ženski vzpon na Triglav je leta 1870, 92 let po »štirih srčnih možeh«, opravila Rozalija Škantar. Japonka Džunko Tabei je leta 1975 stala kot prva ženska, 18 let po Edmundu Hillaryju, na vrhu Mount Everesta. Danes so ženske tudi v alpinizmu v samem svetovnem vrhu in v prvih vrstah. Irena Mrak se je udeležila 25 odprav v Ande, Himalajo, Karakorum ali v Hindukuš in opravila več ko 800 vzponov. Leta 2007 je osvojila osem tisočak Gašerbrum 2, s soplezalko Mojco Švajger pa sta leta 2011 v Nanga Parbatu v alpskem slogu preplezali 3100 metrov visoko Diamirsko steno in jo poimenovali Slovenska smer. Doktorica geografije iz Tržiča je predavateljica na visoki šoli za

varstvo okolja v Velenju in alpinizem redno povezuje z raziskovalno dejavnostjo. Njeno najljubše gorstvo tudi po izkušnjah na najvišjih vrhovih sveta ostajajo domače Karavanke.

Vsaka alpinistka je na razstavi Korajža je ženskega spola predstavljena z dvema predmetoma, enim osebnim in enim alpinističnim. Vi s cepinom in kvačkanim mošnjičkom. Stereotipno bi lahko rekli, da sta to nežen, ženski element in po drugi strani agresiven, moški simbol.

Irena Mrak: Toda brez tega simbola ali orodja ne moreš prilesti nikamor. Na najvišjih gorah je to osnovno orodje, ne glede na spol. Ta cepin ima zelo osebno noto. Na poti z Nanga Parbata sva s kolegico imeli nesrečo in zdrsili okoli dvesto metrov. En cepin sem pri tem padcu izgubila in je ostal samo še ta. Vrnil me je nazaj v življenje, ker sem z njim lahko še priplezala nazaj do baznega tabora. Mošnjiček pa me veže na Ande in na moje začetke plezanja v visokih nadmorskih višinah. V njem sem tedaj hranila fotoaparata, z njim posnela prve spomine v visokih gorah in ta mošnjiček jih hrani v sebi še danes.

Ali v alpinizmu razlike med spoloma na visokih višinah še obstajajo?

Po mojih izkušnjah ne. Včasih se celo zgodi, da smo ženske bolj potrpežljive, bolj vztrajne. Tudi če je zelo težko, še zmeraj vlečemo naprej. Je pa odvisno od posameznika in mislim, da spol pri tem nima posebej velike vloge.

Posebnih fizičnih omejitev za ženske ni?

Bi rekla, da ne. Je pa res, da moraš trenirati, kakor mora tudi vsak moški. Tudi nositi moraš enako. Edino kar je za nas lažje, je, da običajno potrebujemo manj hrane in smo zato lažji. Vrv in oprema sta za žensko enako težki kakor za moške. Treba je delati enakovredno, ker ne moreš samo moškega obremenjevati, če z njim plezaš. To ni naveza.

- **Knjižni dar SPZ 2020. Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 6**
<https://www.novice.at/novice/knjizni%e2%80%88dar%e2%80%88spz-2020/>

Običajna tržna cena znaša EUR 76,60. V paketu znaša cena EUR 38,- (50 % običajne tržne cene).

Knjižni dar lahko kupite: v knjigarni HAČEK (Paulitschgasse 5-7, Celovec), v Slovenski študijski knjižnici (Mikschallee 4, Celovec), pri Slovenski prosvetni zvezi (Gabelsbergerstr. 5/2, Celovec), na vseh predstavitev Knjižnega daru, po naročilu preko e-maila: spz@slo.at

Koroški koledar 2020. (Uredila: Irena Destovnik, izdala SPZ, založil JSKD)

Mehka vezava, 192 strani, EUR 15,-

Koroški koledar 2020 začenja nekrolog Borutu-Sergeju Schnablu. S pisateljskega srečanja na Obirskem objavlja spremni besedi Matjaža Kmecla in Reginalda Vospernika h knjigi Tihožitja in Besi Ericha Prunča in povzetek predavanja Martine Piko-Rustia o narečni književnosti. Prav tako sta objavljena oba slavnostna nagovora, Johannes Kodra prejemnici Rizzijeve nagrade Katji Sturm-Schnabl, in Lojzeta Dolinarja Kugyjevemu nagrajencu Robertu Kropiuniku.

Lev Detela piše o Slovencih na Dunaju, o pouku slovenščine na Dunaju pa Judita Babnik.

Članek o poučevanju slovenščine na Koroškem je napisala Bernarda Kurasch Volavšek, vključevanje otrok priseljencev in otrok migrantov v slovenski šolski sistem je opisala Marijanca Ajša Vižintin.

Ob 100-letnici rojstva Michaela Guttenbrunnerja o njem piše Erwin Köstler. O »pozabljeni ženski ustvarjalki« Luizi Pesjak piše Kristina Košič Humar, Marjan Pungartnik pa o literarnem sodelovanju med Mariborom in Gradcem.

O izgonu Slovencev med drugo svetovno vojno piše Ivan Vogrič, o poplebiscitnem obdobju pa Avguštin Malle in Danijel Grafenauer. Objavljamo govor Marjana Sturma ob predaji funkcije predsednika ZSO in članek Andreja Moharja ob 70-letnici ZKP. Sledijo povzetki govorov s spominskih proslav. Pregled slovenskega gledališkega dogajanja v sezoni 2018/19 je zbral Andrej Leben, KK 2020 pa je s fotografijami opremila Verena Gotthardt.

Rastje 13. (Uredil: Miha Vrbinc, izdala DSPA & SPZ, založil JSKD).

Mehka vezava, 212 strani, EUR 19,80

Literarna revija Rastje, ki jo izdajata DSPA in SPZ, je prikaz raznolikega ustvarjanja tako uveljavljenih in priznanih piscev kot mladih ustvarjalcev in ustvarjalcev ter takih, ki že dalj časa pišejo,

a doslej še niso objavljali. V reviji objavljajo vsi, ki radi pišejo in s tem ohranjajo živo pisano slovensko besedo. Rastje 13 objavlja prispevke 26 avtoric in avtorjev desetih raznolikih besedilnih zvrsti, s katerimi se ukvarjajo članice in člani Društva slovenskih pisateljev v Avstriji. Gustav Januš, ki je za opremo revije prispeval svoje slike, je tokrat v dvojni vlogi – kot pesnik in likovni umetnik. Ob prispevkih, ki so prikaz ustvarjanja v slovenščini, dva prispevka prikazujeta tudi koroško stvarnost: Dominik Srienc v svojem prispevku s kombiniranjem nemščine in slovenščine ponazarja živo dvojezičnost, Stanko Wakounig pa v odlomkih svojega dramskega besedila prav pred 100-letnico koroškega plebiscita dramskega junaka sooča z jezikovnim okoljem, v katerem je slovenščina zasovražena in ogrožena. Tudi v drugih besedilih so prisotni zgodovinski trenutki, želja po preživetju, miru in sreči, upiranje usodi, doživljanje mladosti in starosti itd.

Karl Prušnik – Gašper: Gamsi na plazu. (Uredila: Irena Destovnik, izdala SPZ & ZKP, založil JSKD) Mehka vezava, 355 strani, EUR 19,90

Prvo izdajo Gamsov na plazu Karla Prušnika – Gašperja, ki je leta 1958 izšla pri Založbi Borec v Ljubljani, je uredil France Vreg – Mile. V prvem ponatisu, ki ga je leta 1974 izdala Založba Borec v Ljubljani, sta opombe uredila avtor in urednik Pavle Žaucer – Matjaž. V drugem ponatisu, ki sta ga leta 1981 izdali Založba Borec iz Ljubljane in Drava iz Celovca, je opombe posodobil urednik Pavle Žaucer – Matjaž, dodal pa je tudi Gašperjev življenjepis.

Za četrto izdajo leta 1985 pri Založbi Borec iz Ljubljane je opombe posodobil urednik Pavle Žaucer – Matjaž. Knjigi je dodal seznam partizanskih grobišč na Koroškem, slovensko-nemški seznam krajev in fotografije partizanskih spomenikov na Koroškem.

Peta dopolnjena izdaja prihaja med bralce ob 100-letnici koroškega plebiscita. Knjigi je dodan zajeten pregled spominske literature na temo izгона koroških Slovencev in njihovega upora proti nacizmu, ki je v slovenskem in nemškem jeziku izhajala med letoma 1946 in 2019; pregled je prispeval zgodovinar Avguštin Malle. Spremne besede h knjigi so prispevali Matjaž Kmecl, Peter Handke in Miklavž Komelj. Dodali so tudi seznam v besedilu uporabljenih kratic. Opombe je posodobila urednica Irena Destovnik, likovno pa je knjigo opremila Tanja Prušnik, vnukinja Karla Prušnika – Gašperja.

Dragana Laketić: Dadi in leteča torba. Dadi und die fliegende Tasche (Uredila: Jerneja Jezernik, izdala Knjigarna Haček & SPZ, založil JSKD; ilustrirala Maja Lubi) Trda vezava, 36 strani, EUR 21,90

Zgodbo Dadi in leteča torba / Dadi und die fliegende Tasche je napisala Dragana Laketić, knjižničarka v Slovenski študijski knjižnici v Celovcu. Knjigo je ilustrirala Maja Lubić, besedilo je v nemščino prevedel Peter Wieser, spremno besedo pa je napisala Barbara Hanuš.

Pravljičarja Dadija, ki z letečo torbo obiskuje vrtce in ljudske šole na Koroškem, številni otroci že poznajo. Knjiga je nastala kot odgovor na številna vprašanja radovednih otrok, ki med pravljicnimi uricami aktivno sodelujejo. Zgodba igrivo predstavi pomen knjig in knjižnice za otroke in odrasle ter tudi skrb za sočloveka. Ker so vanjo vpleteni resnični ljudje in prostori, bralke in bralci v besedilu in ilustracijah lahko marsikoga prepoznajo. S tem želimo otroke še bolj pritegniti k branju. Knjiga je prijazno oblikovana tudi za otroke z bralnimi težavami. Prav tako postavitev besedila omogoča hkratno spremljanje zgodbe v obeh jezikih. Zgodba o Dadiju in leteči torbi odpira različne teme, zato so na koncu tudi vprašanja, ki bodo učiteljem, staršem in mentorjem pomagala pri pogovorih.

- **Kdo je tu nor? Tisti, ki se upajo? Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 7**

Premiera ŠTKGRA

<https://www.novice.at/kultura/kdo-je-tu-nor-tisti-ki-se-upajo/>

Šmihel. Na odru ni bilo videti enotne zgodbe s skupno rdečo nitjo, temveč 13 različnih prizorov o ljubezni in blaznosti, pa tudi o temeljnih vprašanjih človekovega bivanja in biti.

Ljubezen – velika, mogoče celo največja beseda, življenjski ideal, uresničitev najbolj intimnih želja. Je ljubezen absolutna skladnost v vzajemni harmoniji? Je v ljubezni mogoče ostati ravnodušen? In, ko se v ljubezni zamajejo tla, kolena zašibijo, strast razplamti, hrepenenje golta dušo – ali ni to že korak v blaznost. Kaj sploh je ljubezen? In kaj norost? Sta nasprotnici ali sestri?

Tudi o teh skrivnostih se sprašuje letošnja predstava mladinske gledališke skupine ŠTKGRA Katoliškega prosvetnega društva Šmihel z naslovom Norci smo mi, ki so jo premierno uprizorili minulo soboto v domači farni dvorani. Produkcija sloni na motivih treh del Williama Shakespeara (Ukročena trmoglavka, Romeo in Julija ter Hamlet), tudi slikah iz Mojstra in Margarite Mihaila Afanasjeviča Bulgakova, predvsem pa na osebnih zapisih, vtisih in idejah igralcev. V celoto je snov zbrala in uredila Veronika Sommeregger, obenem tudi režiserka predstave.

Na odru tako ni bilo videti enotne zgodbe s skupno rdečo nitjo, temveč 13 različnih prizorov o že omenjeni ljubezni in blaznosti, pa tudi o temeljnih vprašanjih človekovega bivanja in biti (hamletovsko vprašanje »Biti ali ne biti« je kakor za nalašč za to), o ateizmu ali pa uresničevanju samega sebe. Kdo je sedaj nor in kaj je norost? »Norci smo mi, ker se ne upamo prekoračiti meja, ker se ne upamo uresničiti sanj, ker obsojamo tiste, ki se to upajo.«

Poetičnost predstave je dopolnila glasba v živo – Anja Kerbitz na kljunasti flavti in Katharina Pajenk na klarinetu (poleg njiju so še igrali Timna Bošič, Jaka Cerar, Alina Kaiser, Mija Krajger, Johanna Pajenk in Anja Smolnik). Scena je bila preprosta, reducirana, tudi oblačila igralcev z enobarvnimi majicami in kavbojkami skromna, zanimiva pa je bila rešitev s premikajočimi se predelnimi stenami – v njihovem zavetju so na oder lahko premikali redke potrebne rekvizite.

Mimogrede: aktualna predstava je pomenila tudi deseto obletnico šmihelske gledališke šole, ki jo vodi Alenka Hain (vseskozi pa je mentorica bila in je še Micka Opetnik). Prvi učenci te šole so bili prav člani današnje zasedbe ŠTKGRA. S 30 učenci v štirih razredih v letošnji gledališki šoli pa je očitno dobro poskrbljeno za gledališki podmladek v Šmihelu.

- **Kaj bi Koroški dobro delo? Lojze Wieser. Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 7**

<https://www.novice.at/forum/komentar/kaj-bi-koroski-dobro-delo/>

Nekaj dobrih misli in napotkov vsem dobromislečim v deželi – ne glede na jezik, organizacijo in usmerjenost – kot predlog, kako preseči zastarele in ovirajoče blokade pri delu in razmišljanju.

-Če bi imeli v časopisih v nemškem jeziku povzetke v domači slovenščini (in nič ne bi škodilo, še v jezikih prišlekov z drugih koncev sveta);

– če bi v slovensko napisanih medijih bili povzetki v nemščini (in nič ne bi škodilo, še v jezikih prišlekov z drugih koncev sveta);

– če bi glavna poročila na Koroškem bila slovensko podnaslovljena (in nič ne bi škodilo, če bi bil teletekst še v jezikih prišlekov z drugih koncev sveta);

– če bi bila nedeljska slovenska oddaja na Koroškem podnaslovljena v nemškem jeziku (in nič ne bi škodilo, če bi bil teletekst še v jezikih prišlekov z drugih koncev sveta);

– če bi se vsak posameznik v socialnih medijih izražal dvo- in večjezično;

– če bi bilo v vsakodnevnem političnem delovanju za politike in funkcionarje samoumevno, da si občine dovolijo postaviti nadaljnje dvojezične table, saj zakoni to dovoljujejo, treba je samo volje, vztrajnosti in demokratičnega prepričanja (dva, trije primeri so zgovorni zase);

– če bi uradne objave itn. samoumevno uporabljale oba domača jezika in dvojezičnost pri imenih, ustanovah itn. (in nič ne bi škodilo, če bi se v primerni obliki uporabljali še jeziki prišlekov z drugih koncev sveta);

– če bi večjezičnost iskali z odprtimi očmi in ne v strahu škilili, kako bi se ji ognili;

– če bi prišlekom med delovnim časom omogočili, da se naučijo slovensko in nemško, in jih podprli, da uporabljajo lastni jezik še naprej in ga ne zatajijo;

– če bi sindikati, partijske organizacije, delavska, kmečka in gospodarska zbornica, mladinske, cerkvene in kulturne organizacije opravljale svojo dejavnost v obeh domačih jezikih, tako da

predstavljajo svojo dejavnost in programe na spletnih straneh in v tiskani obliki (in nič ne bi škodilo, v primerni obliki še v jezikih prišlekov z drugih koncev sveta);

– če bi dežela končno namenila posebna sredstva za izdajanje slovenske literature, česar od leta 1945 do danes nimamo, in bi tako javno podčrtala samoumevnost uporabe kateregakoli jezika in bi zavrla ksenofobičnost družbe; (in nič ne bi škodil premislek, kako v tem smislu zadovoljiti tudi potrebo po uporabi jezikov prišlekov z drugih koncev sveta);

– če bi se odpovedali spomenikom, ki slavijo napake ali zablode preteklosti in bi se spomnili tistih dejavnosti in ljudi, ki so v nečloveških razmerah kot odrinjenci služili za vzor in nosili glavo pokonci, kot so to počeli vsi izseljenci, uporniki v hosti, velikokrat proti svoji volji, v preteklosti sežigane kot čarovnice, vsi zaradi veroizpovedi preganjani protestanti, bukovníki in samouki;

– če bi se spomnili tistih, ki so vsak dan po vaseh gojili sožitje in so dostikrat bili potisnjeni v molčečnost;

– če bi v domačih jedeh našli sorodstvo receptur naših prednikov in domačinov, ki so v jedeh našli žlico in v redkih prazničnih jedeh z domišljijo združili vse bogastvo ljudi okoli njih in bogastvo lastne kulture;

– če bi prav takšen duh bil tudi odlikovan s kakšno kulturno nagrado, kakršne imamo za vse mogoče, od dizajna do sponzorstva, ne pa tudi za medsebojna spoznavanja in za sožitje;

– če bi se v takšnem duhu srečevali in drug od drugega pridobili jezikovno kompetenco medsebojne komunikacije.

Tako življenje je možno! To zmoremo!

Das zu leben ist möglich! Das schaff' ma schon!

- **Enakopravno sožitje mu je bilo še posebej pri srcu. Avtor: Janko Kulmesch. Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 11**

Veit Berg (1934-2019)

<https://www.novice.at/novice/enakopravno-sozitie-mu-je-bilo-se-posebej-pri-srcu/>

“Vedno sem se trudil za toleranco, katere pa je v deželi Koroški še vedno premalo. Čeprav imajo Slovenci po zunanosti ocenjeno skoraj vse pravice, je psihološki pritisk, ali kar danes imenujemo mobing, zelo velik. Moje vodilo je: deliti in dati sosedu delež tudi v svojem življenju in srcu.” –**Veit Berg ob podelitvi Einspielerjeve nagrade 2004**

Mohliče Tako kot oče Veita Berga, znameniti umetnik Werner Berg, tako je tudi njegov sin dosledno izkazoval spoštovanje in solidarnost do slovenske narodne skupnosti. Ta njegova doslednost se je pokazala tudi v tem, da se je naučil slovenščine in si se lahko tekoče pogovarjal z njim v drugem deželni jeziku – med drugim v intervjuju za božično izdajo tednika Novice leta 2011 ob 30-letnici smrti njegovega očeta. Ob vsem tem si je skupaj s svojo ženo Marijo in otroci močno prizadeval za mirno in enakopravno sožitje, zlasti še v svoji domači fari Mohliče. V Mohličah je desetletja bral pri liturgičnih slovesnostih berilo v obeh deželnih jezikih ter bil član farnega sveta. Minuli teden v petek, 8. novembra, je Veitu Bergu po težki bolezni za vedno ugasnila življenjska sveča. Umrli je v 86. letu starosti.

Luč sveta je Veit Berg zagledal 3. julija 1934 v Celovcu. Ljudsko šolo je obiskoval v Mohličah, gimnazijo v Celovcu, kjer je maturiral leta 1953. Slovenščine se je naučil šele po koncu vojne. Po nekaj semestrih študija je spoznal, da velja njegova resnična velika ljubezen kmetovanju na domači Rutarjevi kmetiji in čebelarstvu. Ob vsem tem se je čutil zelo povezanega z ustvarjanjem svojega očeta. V 50. in 60. letih prejšnjega stoletja ga je spremljal po Evropi na umetniških potovanjih, po smrti svoje matere leta 1971, ki je bila njegova svetovalka, pa je svetovalno vlogo prevzel skupaj z ženo Marijo.

Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza sta se mu leta 2004 oddolžila s podelitvijo Einspielerjeve nagrade, ki jo namenjata osebnostim iz vrst večinskega naroda, »ki razumejo naš položaj, se z nami solidarizirajo in tudi javno zavzamejo stališče v prepričanju, da s

tem koristijo naši stvari» (častni predsednik KKZ Janko Zerzer). Zahvaliti pa se mu ima tudi pliberški Muzej Wernerja Berga, kateremu je podaril svoj delež očetove dragocene umetniške zapuščine. Veita Berga bomo ohranili v častnem spominu.

- **Bogat prikaz slovenske književnosti na letošnji prireditvi. Avtor: Lev Detela. Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 12**

Buch Wien 2019 / Knjiga Dunaj 2019.

<https://www.novice.at/kultura/literatura/buch%e2%80%88wien%e2%80%882019-knjiga%e2%80%88dunaj%e2%80%882019/>

V nedeljo 10. novembra, se je končala vsakoletna dunajska knjižna in knjigotrška prireditev BUCH WIEN 19 (KNJIGA DUNAJ 19). Na »Dolgi noči knjig« se je dogodilo maratonsko branje številnih avtoric in avtorjev. Avstrijskemu pisatelju Norbertu Gstreinu so podelili Avstrijsko knjižno nagrado za roman Ko sem bil mlad. V veliki hali sejemskega razstavišča v Pratru so bile na ogled predvsem letošnje knjižne izdaje avstrijskih založb. Več sto avstrijskih in tudi drugih razstavljalcev iz različnih držav je na stojnicah in na spremljevalnih prireditvah razstavilo zadnje knjižne novosti. Tudi vse tri slovenske celovške založbe, Mohorjeva, Drava in Wieser, so se predstavile z zanimivimi najnovejšimi knjižnimi izdajami, seveda predvsem s tistimi, ki so izšle v nemškem jeziku.

ZALOŽBA WIESER si je na primer že zelo zgodaj pridobila ugled z literarno oblikovanimi nemškimi potovalnimi priročniki, ki so več kot samo to. So namreč kvalitetno urejene antologije, ki ne popeljejo bralca ob tekstih uglednih pisateljev in strokovnjakov le k znamenitim kulturnim in zgodovinskim spomenikom in h karakterističnim pokrajinskim značilnostim določenega kraja ali dežele, temveč mu predvsem usmerijo pogled k enkratnim duhovnim značilnostim določenega področja. Dve letošnji novosti te dolgoletne in že tradicionalne zbirke založbe Wieser sta knjigi o moravskem glavnem mestu Brno in o norveškem pristaniškem mestu Bergen. Založnik Wieser je na prireditvi pokazal tudi svojo kulinarično spretnost, ko je na kuharskem odru nastopil z novo knjigo iz serije Der Geschmack Europas (Okus Evrope).

TUDI DRAVA je na stojnici ponudila več novih knjig v nemškem jeziku. Še posebej aktualne so pri tej založbi knjige s socialnega in družbenokritičnega področja, na primer publikacija v Gradcu rojenega pisatelja in psihoanalitika z iranskimi koreninami Sama Maanija. V knjigi Warum wir Linke über den Islam nicht reden können (Zakaj se mi levičarji ne moremo pogovarjati o islamu) se avtor na kritičen način razmejuje z aktualnimi političnimi pojavi, še posebej pa postavi bralcu vprašanje o njegovem stališču pri aktualnih razmejevanjih med desnimi, levimi in liberalnimi stališči.

CELOVŠKA MOHORJEVA ZALOŽBA se je tudi tokrat predstavila z bogato bero novih knjig, priročnikov in turističnih vodnikov, na primer o Dobraču, kamor nas v njegov naravni park v posebni knjigi popelje Bernd Martinschitz. Ta najstarejša slovenska založba pa ne ponuja le obilne bere domoznanske in z zgodovino povezane literature, temveč poleg tega več literarnih novosti slovenskih avtoric in avtorjev iz Avstrije, ki pišejo tudi v nemškem jeziku. Letos je opozorila obiskovalce prireditve BUCH WIEN 19 na tri nove literarne publikacije, na dvojezično slovensko – nemško zbirko eksperimentalne poezije Rob krožnika in obzorje izpod peresa Stefana Feiniga, na zbirko kratkih zgodb herausgehen Verene Gotthardt in na roman Leva Detele Die kahl geschlagene Welt (Do golega posekani svet) o prvi svetovni vojni in zlomu nekdanje avstro – ogrske monarhije. Prireditev ima tudi presežni mednarodni značaj. Letos so na njej opozorili na novosti nekaterih čeških, bolgarskih, ukrajinskih in izraelskih avtorjev. Tudi slovenska književnost je bila na tej tradicionalni dunajski knjižni in književni prireditvi dobro zastopana. Že več let pripravljata slovenska Javna agencija za knjigo (JAK), ki je publikacije slovenskih avtorjev razstavila tudi na posebni stojnici, in dunajski Slovenski informativni center SKICA Slovenski literarni teden. Letos so na odrih dunajske knjižne prireditve in na različnih spremljevalnih lokacijah s predstavitvijo svojih novih knjižnih izdaj v nemških prevodih nastopili Drago Jančar, Aleš Šteger, Mojca Kumerdej in Mirt Komel, v posebnem sklopu pa so predstavili tudi slovensko književnost za otroke.

Drago Jančar je svoj najnovejši roman *Ko ljubezen tudi*, ki je izšel v nemškem prevodu Daniele Kocmut pod spremenjenim naslovom *Wenn die Liebe ruht* pri dunajski založbi Zsolnay, 7. novembra predstavil tudi v literarnem združenju *Alte Schmiede*. Kritika je Jančarjevo zgodbo iz druge svetovne vojne o »partizanski ljubezni brez upanja« sprejela z velikim zanimanjem. Perverznost vojne se po mnenju enega od recenzentov kaže na primeru protagonistke Sonje, ki skuša svojega mariborskega prijatelja Valentina rešiti iz gestapovskih zaporov, a se mora zato predati esesovskemu oficirju, ki se je iz nekdanjega s Slovenci povezanega Ludeka spremenil v nemškega rasista Ludwiga.

Jančar kritizira v romanu tudi povojne izvensodne dogodke novega komunističnega režima. To pa je tudi tematika publikacije avstrijskega publicista Martina Pollacka, ki je na svojo knjigo *Ženska brez groba* (*Die Frau ohne Grab*) 10. novembra opozoril na branju v okviru prireditve *BUCH WIEN 19*. V tej publikaciji iste založbe Zsolnay opiše znani avtor, ki je bil urednik nemške revije *Der Spiegel*, usodo svoje tete Pavle, nepolitične v Sloveniji rojene Nemke, ki je bila poročena z organistom in cerkovnikom Francem Drolcem v Laškem. Poleti 1945 so jo aretirali in poslali v taborišče, ki se je nahajalo na gradu Hrastovec. Očitno je tu, stara sedemdeset let, umrla zaradi izčrpanosti, lakote ali bolezni. Martin Pollack je želel ugotoviti, kje se nahaja njen grob, a ga je iskal zaman, ker groba ni. Žrtve so anonimno zakopali v 16 jamah na bližnjem pokopališču v Spodnji Voličini.

Aktualno prisotnost slovenskih avtoric in avtorjev dobro dokumentira tudi najnovejši katalog *DIE LITERATUR 2018 / 19* Interesne skupnosti avstrijskih avtoric in avtorjev na Dunaju. Poleg že omenjenih avtorjev sta v katalogu med drugim navedeni najnovejši publikaciji Janka Ferka (zbrana proza *Zwischenergebnis / Vmesna bilanca* – založba Leykam, Gradec) in pesniška zbirka Anje Golob (*Anweisungen zum Atmen / Navodila za dihanje* – založba Edition Korrespondenzen, Dunaj). Na stojnici Interesne skupnosti je bilo razstavljenih več knjig slovenskih avtorjev, med drugim tudi nova pesniška zbirka Leva Detele *Vor der Morgenröte* (*Pred jutranjo zarjo*), ki je izšla v ediciji *pen austria* pri dunajski založbi Löcker.

Med številnimi dogodki letošnje prireditve *BUCH WIEN 19* je bila posebno zanimiva »živalska predstavitev« slovitih drame Karla Krausa *Zadnji dnevi človeštva*, v kateri klasik avstrijske literature biča nečlovečnost prve svetovne vojne. Na podlagi te drame je avstrijska umetnica Deborah Sengl predstavila 44 »ne – človeških« prizorov v živalski svet. 200 nagačenih belih podgan, zastopnic »knjižnih moljev« oziroma »knjižnih podgan« (= *Leseratten*, kot v nemščini imenujejo marljive bralce knjig), posreduje v posebni inštalaciji gledalcem ironične scene iz Krausove drame o ubijalski vojni, splošni družbeni neumnosti in barbarski nečlovečnosti, ki so še tudi dandanes nadvse aktualni.

- **Morje v dveh urah – posebna lirična novost. Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 13**

Dvojezična pesniška zbirka

<https://www.novice.at/kultura/literatura/morje-v-dveh-urah-osebna-liricna-novost/>

Rožek. Običajno pesniki in pesnice pišejo v svojem jeziku in tudi knjižno izdajo pesmi pripravijo v tej jezikovni podobi. Prevodi sledijo kasneje. Predsednica Koroškega društva pisateljev in pisateljic Gabriele Russwurm-Biro je ubrala drugačno pot. Precej bolj direktno. Svojo liriko je napisala v materinščini, nemščini. Pesmi pa še pred izidom dala Ivani Kampuš prevesti v slovenščino. Nova pesniška zbirka Gabriele Russuwurm-Biro je tako od samega začetka izšla dvojezično z dvojezičnim naslovom *Das Meer in zwei Stunden – Morje v dveh urah*.

Unikatnost v koroškem založništvu je avtorica pred kratkim predstavila v galeriji Šikoronja v Rožeku – skupaj z Ivano Kampuš, ki je vsa dela prevedla v slovenščino, in Angeliko Peaston, ki je del pesmi predstavila v angleščino. Naslov pesniške zbirke se zrcali v pesničini biografiji, ki se je zavoljo ljubezni preselila z rodnega Dunaja v Celovec, a ta je še vedno oddaljen dve uri od pravega morja.

»V pesmih je hrepenenje po lepem, v njih pa so tudi mistični momenti,« pravi prevajalka Ivana Kampuš.

- **Dvojezična pesniška zbirka Das Meer in zwei Stunden – Morje v dveh urah je izšla v založbi der wolf verlag.**

V slike uklesana temačna zgodovina žvabeške elektrarne. Avtor: Bojan Wakounig. Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 13

Razstava Helmuta Blažaja

<https://www.novice.at/kultura/umetnost/v-slike-uklesana-temacna-zgodovina-zvabeske-elektrarne/>

Žvabek. Helmut Blažej v svojem najnovejšem ciklusu slik tematizira razčlovečenje prisilnih delavcev med gradnjo verige elektrarn na spodnji Dravi.

Prva elektrarna na koroškem delu reke Drave je bila sezidana pri Žvabeku. Njena zgodovina je neposredno prepletena s človeškimi tragedijami, poniževanjem, izkoriščanjem in razčlovečenjem ljudi. Elektrarno so v letih 1939 do 1943 postavili za oskrbo vojne industrije s prepotrebno električno energijo. Nad žvabeško elektrarno so temne sence nacionalsocialistične tiranije.

Umetnik Helmut Blažej je vzel to zgodovinsko breme za temo razstave Včeraj – danes, ki jo je pred kratkim odprl v Hiši kulture v Žvabeku. S snovjo se je seznanil, ko je za občino Suho delal skulpture za umetniško oblikovane kašipote (prvi že stoji na Suhi). Poglobil se je v zapise pa tudi v arhivsko gradivo in ga vključil v nastala dela.

Nacionalsocialistični oblastniki so v Žvabeku in okolici postavili več taborišč, kjer so kot prisilne delavce imeli nastanjene vojne ujetnike in tudi Jude. Po pričevanjih se je angleškemu ujetniku godilo še razmeroma dobro, medtem ko so bili ruski ujetniki in Judje izpostavljeni neusmiljenemu izčrpavanju, kakor se je dogodkov leta 2013 spominjal domačin Florijan Hirm. »Z delavci so ravnali kakor s sužnji. Bilo je grozno. V lesenih barakah je bilo nastanjenih 50 Judov in tudi pripadniki drugih narodnosti. Jud iz Egipta mi je pokazal strašanske rane, ki mu jih je z udarci prizadejal nacist Grabner. Delo je bilo grozno in primitivno. Judje so morali ostati dve uri do popolne izčrpanosti pod vodo, da so izčrpali zrak za vakuum. Pri tem so bili opsovani in ponižani. Vsak je moral delati, dokler ni skoraj crknil. ... Veliko delavcev, ki smo jih poznali, je nenadoma izginilo, menda v Dachau ali Mauthausen.«

Blažej je v svoje slike v tehniki kolaža vključil prekopyrane taboriščne sezname posameznih ujetnikov iz arhivov, jih preslikal in vpletel bodečo žico kot simbol taborišča ali pa besede in črke. Spodnji del slike od preostalega ločuje za Blažaja značilna bela črta. »Moj namen je bil, da se tega dela naše zgodovine spomnimo in se z njim soočimo,« pravi umetnik. Razstava bo na ogled do konca januarja 2020.

- **Po zlateg nizu so Dobljani ostali brez lige prvakov. Avtor: Sebastjan Trampusch. Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 14**

Odbojka

<https://www.novice.at/novice/sport/po-zlateg-nizu-so-dobljani-ostali-brez-lige-prvakov/>

Celovec. Tekmo v drugem krogu lige prvakov proti hrvaškemu prvaku Mladost Zagreb minulo sredo v Celovcu so odbojkarji SK Zadruga Aich/Dob dobili s 3:1 v nizih. V zlateg nizu pa je ekipa podlegla z 9:15 in bo decembra igrala v pokalu CEV proti Ostravi, torej eno raven evropskih pokalnih tekmovanj CEV nižje od lige prvakov. Dobljani so izgubili prvo tekmo v Zagrebu z 1:3. Zato je prišlo do odločitve v zlateg nizu.

Boljši štart v tekmo pred 1428 gledalci v celovškem Sportparku so imeli gostje iz Zagreba. Ti so Dobljanom pogebnili s 13:9. Z borbena igro so Dobljani najprej obrnili na 16:15. Proti koncu prvega niza je bila napetost pri 26:26 na vrhuncu. Zagreb je imel nekoliko boljše živce in dobil prvi niz z 28:26.

Dobra igra Dobljanov se je nadaljevala v drugem nizu. Domači odbojkarji so vodili od prve točke naprej in dobili drugi niz s 25:18.

Tretji niz je bil spet bolj tesen. Zagreb je pri 22:24 imel kar dve zaključni žogi. Zmaga drugega niza pa bi za Mladost Zagreb pomenila predčasno nadaljevanje v naslednji krog lige prvakov. Niz se je končal podobno kot prvi, toda tokrat so Dobljani bili srečnejši in dobili niz z 28:26.

Dobljani so dobili še četrti niz s 25:23 in tako priigrali zmago. Le nekaj trenutkov po tem se je začel zlati. Zagreb si je hitro priigral vodstvo in domači odbojkarji so v zlatem nizu podlegli 9:15.

- **Ali se bo SAK pozimi »pobral«? Novice, slovenski tednik za Koroško, Celovec, št. 43, 15. 11. 2019, str. 15**

SAK igra v nedeljo še v koroškemu pokalu v celovškem derbiju z ASK

<https://www.novice.at/novice/sport/ali-se-bo-sak-pozimi-pobral/>

Patrick Lausegger poškodovan na travi, Murat Veliu, Darjan Aleksič in Sebastian Visotschnig pa zaskrbljeno opazujejo, ali bo lahko igral naprej. Žal ni mogel več, namesto njega je prišel 15-letni Noah Lubar. Foto: An.fotobox

Koroški pokal je letos zadnja postaja za SAK, zadnjih 16 ekip igra v 4. krogu. SAK mora k jesenskemu prvaku ASK (v nedeljo ob 10:30). Vsekakor je to težka naloga, ASK je v veliki formi, SAK pa jo išče, igralcev pa počasi tudi nima več.

V tekmi v Velikovcu, ki jo je SAK izgubil 0:1, sta igrala dva 15-letna, Noah Lubar in Toni Dullnig, ki je postal šele 3. novembra star 15 let in prihaja iz ekipe, ki jo je dosledno iz U8 do U17 vodil Stefan Wieser.

Kar pa SAK pozimi nujno potrebuje, so okrepiteve. To pa konkretno pomeni, da mora najti vsaj pet novih igralcev, med njimi bosta morala biti tudi dva zelo močna ofenzivna igralca, saj je SAK letos ravno v napadu najbolj pešal. Nekaj imen je že na seznamu, nekatere igralce bo SAK še ta konec tedna v prvenstvu opazoval, potem pa se konkretno pogajal.

Primorski dnevnik, Trst

- **SSO in SKGZ dobila v uporabo podstrešje Trgovskega doma: Gorica – včeraj podpis pogodbe z Deželo Furlanijo – Julijsko krajino. Primorski dnevnik, št. 271 (15. nov. 2019), str. 14**
- Sandor Tence. »Kako sem preprečil lastninsko spojitve Primorskega dnevnika in Piccola«: knjiga – bivši politik Gianfranco Carbone. Primorski dnevnik, št. 272 (16. nov. 2019), str. 5
- Prizadevanja za ohranitev gelskega jezika zanemarjajo ozemlje, kjer je jezik v rabi: zanimiva raziskava o politiki škotskih oblasti. Primorski dnevnik, št. 273 (17. nov. 2019), str. 10
- Ivan Žerjal. Zgodovina italijanske liberalnacionalne stranke v Trstu med miti in dejstvi: Trst – študija Štefana Čoka Eos eiicimus foras – Spodili jih bomo. Primorski dnevnik, št. 274 (17. nov. 2019), str. 10
- (pv). V Rimu o Rimu: manjšina – sestanek s Cerarjem. Decembra zunanja ministra tudi o zastopnosti manjšine v parlamentu. Primorski dnevnik, št. 275 (20. nov. 2019), str. 3
- **SSO in SKGZ dobila v uporabo podstrešje Trgovskega doma. Primorski dnevnik, Trst, leto 75, št. 271, 15.11.2019, str. 14.**

Gorica - Včeraj podpis pogodbe z Deželo Furlanijo - Julijsko krajino

Ksenija Dobrila in Walter Bandelj, predsednika SKGZ in SSO, sta včeraj v Trgovskem domu v Gorici podpisala pogodbo z Deželo Furlanijo - julijsko krajino, na podlagi katere bosta krovni organizaciji razpolagali s prostori v zadnjem nadstropju taiste stavbe.

Sedaj se začinja iskanje finančnih sredstev za obnovo prostorov, ki so v zelo slabem stanju. Poleg omenjenih predsednikov SSO in SKGZ je pri podpisu pogodbe bil navzoč tudi koordinator komisije za Trgovski dom Livio Semolič, ki je povedal, da gre za pomemben korak na poti pridobivanja

prostorov v Fabianijevi palači. Čeprav je četrto nadstropje oz. podstrešje v zelo slabem stanju, saj ga med drugim že desetletja ne uporabljajo, je pridobitev seveda zelo pomembna.

Naslednji korak na poti prevzema celotne stavbe pa bo predaja polovice drugega nadstropja, v katerem bosta slovenski glasbeni šoli, Glasbena matica in Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel, izvajali skupno dejavnost in projekte. Semolič je na-povedal, da naj bi se to zgodilo v zelo kratkem času. V prvem in tretjem nadstropju bodo še naprej uradi lokalne izpostave finančnega ministrstva.

Svečanega podpisa pogodbe sta se udeležila tudi generalni konzul Republike Slovenije v Trstu Vojko Volk in konzulka Tanja Mljač. Semolič se jima je zahvalil za prisotnost, saj le-ta kaže na pozornost, ki jo Republika Slovenija izkazuje do ponovnega pridobivanja prostorov za slovensko manjšino. Po podpisu pogodbe je Dobrila povedala, da »zaupajo v podporo Dežele za pomoč pri obnovi podstrešja, da bo spet uporabno«. Bandelj pa se je tudi zahvalil vsem, ki so v teku let pripomogli k dolgemu procesu, po katerem manjšina danes spet prevzema prostore v Trgovskem domu. Poudaril je tudi pomen doma za Gorico in slovensko narodno skupnost nasploh.

Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter

- **Prva razstava iz »odrasle dobe« monoštrskih likovnih kolonij. –dm- foto: K. Holec. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 21. novembra 2019 - Leto XXIX, št. 47, str. 2**

http://www.porabje.hu/pdf/2019/2019_47.pdf

V dnevih okoli sredine novembra se je po pravilu mračilo že pred peto uro popoldne. 15. tega meseca so se v Grajskem parku v Monoštru na mostu nad jezercem začeli pol ure pred mrakom zbirati praznje oblečeni ljudje, med katerimi smo kmalu spoznali Darjo Štefančič, Vido Praznik, Dubravka Baumgartnerja in Ferenc Király, umetnike, ki so na 18. Monoštrsko mednarodno likovno kolonijo v letošnjem avgustu pripotovali iz Slovenije.

Nekaj minut pred začetkom manjše slovesnosti se je prisotnim pridružil še kipar iz Prlekije Robert Jurak, katerega skulpturo iz odpadnega železja so pravkar odkrivali.

Župan mesta Monošter Gábor Huszár je pozdravil slovensko generalno konzulko Metko Lajnšček, predstavnika Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Tadeja Bojneca ter sponzorja Balázsa Rackerja in Csabo Kollárja. Prav slednji je pred dobrima dvema desetletjema - še kot podžupan - dal pobudo za umetniški simpozij, »ničto likovno kolonijo«, na katerem je kipar iz Pécsa, Munkácsyjev nagradenec Zoltán Pál iz kamna izklesal skulpturi. Usoda obeh je bila doslej negotova, nedavno pa se je vodstvo mesta odločilo, da bo podobo Grajskega parka, tega priljubljenega kotička Monoštrčanov, obogatilo z obema kamnitima stvaritvama.

»Na boljše mesto ju ne bi mogli postaviti ne prej in ne sedaj, postali bosta glavni atrakciji ob jezercu,« smo slišali od župana Huszárja, ki je dodal, da bo nasprotno stran majhne vodne površine krasila skulptura »Rabarica« (torej roparica iz reke Rabe) avtorja Roberta Juraka.

- **»V jesenskoj nauči jaz ne morem spati«. -dm-. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 21. novembra 2019 - Leto XXIX, št. 47, str. 3**

http://www.porabje.hu/pdf/2019/2019_47.pdf

Tradicionalno »Gesensko srečanje« (»Őszi találkozó«) držijo v Murskoj Soboti živeči Madžari že duga lejta, na tom svetki se na pozvanje domanjoga kulturnoga društva »Baráti Kör« vsikdar nutpokažejo pesmarske skupine s kauliški vogrski vesnic. Sobočki Madžari pa sombotelski Slovenci se padašivamo že petnajset lejt, zatok Sobočanci na té svoj tradicionalni program dostokrat pozovéjo Sombotelske spominčice tö. Letos je vrnau tak vöprišlo, ka smo bili mi na redej - lani na sombotelskom Djürinovom senji so gorstaupile sobočke pesmarce – zatok smo se z veseldjom napautili v center Prekmurja.

Prva, kak liki bi se 9. novembra začno program v Mladinskem informativnem in kulturnom klubu (MIKK) na sobočkom gradi, so nas gostitelice pozvale v vrnji štauk zidine, gde so članice domanjoga krožka za vöšivanje (hímzöszakkör) nutpokazale svoje najlepše prčece, štere so napravile v preminauči deset lejtaj. Kak smo na oprejtji jubilejne razstave čüli, so se sobočke Madžarke leta 2009 odlaučile, ka gordržijo pa prejkdajo tradicijo vöšivanja. Gnešnja strokovna vodja krožka Rozina Nemeč je raztomačila, ka z ženskami vöšivajo največ hetiški motivov, depa na prčecaj najdemo »madeira« tehniko ino cvejtne pa božične motive tö.

- **Pri vsakšom šestom rami majo nekšo tablo vödjano. Tekst in kejpi: Silva Eöry. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 21. novembra 2019 - Leto XXIX, št. 47, str. 4**

http://www.porabje.hu/pdf/2019/2019_47.pdf

Ivan Markoja - župan Občine Odranci

Prekmurje je ena najbolje srmaških krajin v Sloveniji. Mamo pa tüdi mi svoje bogatce. Ka se tiče občin, je med njimi odranska, stera spada med deset najbolje bogatih občin v rosagi. Že vse od njene ustanovitve jo vodi Ivan Markoja: »25 lejt je nej tak malo cajta. Lidge nekak neškejo tau funkcijo gorvzeti, tak ka mi, čiglij sam zdaj že štiri lejta v penziji, ne ostane drügoga, kak sam ške furt župan. Vseeno brodim, ka de té sedmi tüdi moj zadnji mandat.« Občina Odranci je po površini (6,9 km²) najmenša slovenska občina, »po prebivalcaj pa niti nej, vej pa smo med 212 občinami nindri na 150. mesti. Mamo okauli 1700 prebivalcov.«

V Sloveniji je nej tak kak na Vogrskom, gé je skor vsakša vesnica svoja občina, tak ka so Odranci med redkimi izjemami. Pouleg nji so takši ške Kobilje, tüdi v Prekmurji, in Trzin, nej daleč vkraj od Ljubljane. V 25. lejtaj se je v Odrancaj dosta vsega vöminilo, dosta se o nji guči, tüdi zavolo toga, ka majo 1300 delovnih mest, od toga jih je velka večina, okauli gezero, v industrijski coni: »Vekši firm je zdaj že pet, mamo pa tüdi dosta obrtnikov in malih firm. Vsevküper jih je v sami vesnici prej 80, tak ka mamo pri vsakšom šestom rami nekšo tablo vödjano. Če je bila inda sveta tau ške paverska vesnica, je gnesden podjetniška ali če povemo nači, delavska vesnica.« V Odrancaj so v zadnjom cajti delali komasacije, se pravi, ka so vküpdejvali in na nauvo talali parcele, vej pa do samo tak pavrom, tej je ostalo ške okauli deset velikih, dali priliko, ka do leko normalno delali: »Tau so v glavnom mladi lidge, sterim je rosag pomago, ka so se posodobili, kúpili moderne škeri in zdaj tej mladi pavri obdelüvlejo našo zemlau.«

Tau kak je leta 1994 gratala Občina Odranci, je zanimiva prpovest. Lidge so na referendumu podprli tau idejo, samo glavno rejč so meli poslanci v slovenskom parlamenti.

- **Slovenska ulica – srce Sobote. Tekst: Ernest Ružič. Foto: E.R. in arhitekti. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 21. novembra 2019 - Leto XXIX, št. 47, str. 5**

http://www.porabje.hu/pdf/2019/2019_47.pdf

Murska Sobota

Matej Blenkuš, Darja Matjašec, Nejc Florjanc, Primož Žitnik, Dominik Koša, Pia Kante, Katja Mali, Zala Babič, Urška Cvikl in Rok Straka so tisti, ki jih bomo hvalili ali grajali, saj so bili izbrani med petimi skupinami na javnem natečaju Mestne občine Murska Sobota in Zbornice za arhitekturo in prostor za izdelavo projekta Trajnostne urbane strategije mesta. Da vsem ne bo všeč, je jasno vnaprej, vseeno pa kaže počakati, da dobi novo podobo osrednja mestna Slovenska ulica od krožišča pri Zvezdi do Slomškove ulice.

Z deli so začeli pri Slomškovi ulici, torej ob hotelu Diana. Obnova oziroma popolna sprememba podobe Slovenske ulice je začetek novosti, ki jih načrtujejo v Mestni občini, v mestu prihodnosti. »Pomemben del naših razvojnih ambicij je usmerjen v povečanje kakovosti javnega prostora – odprtih, človeku in mestnemu utripu prijaznih površin. S prenovo bomo mestnemu središču dvignili utrip, da bo v zavesti naših občank in občanov ter vseh obiskovalcev Slovenska ulica postala srce Sobote,« izpostavlja župan Aleksander Jevšek.

Največja naložba MO v letu 2020 bo »težka« 4,3 milijona evrov, od tega je 70 odstotkov iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, ostalo je delež občine. Dela izvajata podjetji Pomgrad in Blisk Montaža s sodelavci. Projekt prenove so poimenovali »Sobota, kot si jo želimo«. Gre za prenovo mestnega središča in enega največjih posegov v ta prostor v zadnjih letih. Tako bodo Slovensko ulico prenovili popolnoma, spremenila se bo tudi po širini, ne bo več pločnikov in robnikov, torej vse v eni ravni.

Vzpostavljen bo umirjen enosmerni promet z možnostjo enostranskega bočnega parkiranja. Asfalt bodo zamenjali za prijaznejše materiale, s kockami iz pohorskega tonalita (mimogrede sem izvedel, da bodo enake kocke tudi na osrednjem trgu, ki ga obnavljajo v Mariboru).

Na ta način bodo ustvarili prosto, varno gibanje za pešce in kolesarje. Namesto dosedanjih dreves bodo zasadili dvojni drevored s 93. drevesi, medtem ko bodo dosedanja presadili k Soboškemu jezeru. Napovedujejo večje letne vrtove in organizacijo večjih prireditev. Prvi večji tovrstni projekt je bila ureditev drevoreda Primoža Trubarja, s katerim je na sodoben način povezana os evangeličanka cerkev in soboški grad.

- **Sombotelski škof maševal v Slovenski vesi. L.R. Horváth. Foto: LRH in K. Holec. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 21. novembra 2019 - Leto XXIX, št. 47, str. 9**

http://www.porabje.hu/pdf/2019/2019_47.pdf

Nazadnje je bila škofovska maša v kapeli sv. Florijana v Slovenski vesi pred dvema desetletjema, ko je zdaj že pokojni škof István Konkoly blagoslovil obnovljeno kapelo.

13. novembra je sedanji škof János Székely vizitiral v monoštrski župniji, svoj obisk je začel z darovanjem svete maše v Slovenski vesi. V kapeli ga je v madžarskem, slovenskem in nemškem jeziku pozdravil monoštrski župnik Imre Bodorkós. V pridigi dvojezične maše je gospod škof izpostavil, da je sv. Pavel redno, znova in znova obiskoval krščanske skupnosti. »Dober pastir ne le da hodi na čelu svoje črede, temveč se pomeša tudi med ovčice, da bi jim prisluhnil. Hodi celo za čredo, da bi lahko pomagal bolanim in slabotnim,« je povedal škof Székely.

Po sveti maši sta se škofu za dvojezično mašo zahvalila slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss in član Župnijskega pastoralnega sveta župnije Monošter Péter Gerencsér, ki je škofa na kratko seznanil z verskim življenjem v Slovenski vesi. Z veseljem je povedal, da je pri mašah vse več otrok, tudi „dvornikov“ (ministrantov), za kar se je zahvaliti novima župniku in kaplanu. Tudi domačinka Hugi Meggyes se je zahvalila škofu, predvsem zato, da je župnija dobila dva »prava« duhovnika, ki svoj poklic opravljata z dušo in srcem. Zahvalila se je tudi za njuno prizadevanje, da bi se naučila čim več slovenščine.

- **Topla babičina dlan. Vir: spletna stran Škofije Murska Sobota. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 21. novembra 2019 - Leto XXIX, št. 47, str. 9**

http://www.porabje.hu/pdf/2019/2019_47.pdf

Na obletnico rojstva (11. november) Božjega služabnika Alojzija Kozarja so v Odrancih, kjer je Kozar služboval in kjer pokopan, pripravili predstavitev 10. knjige Zbranih del Lojzeta Kozarja Topla babičina dlan in predstavnikom knjižnic in ustanov, povezanih s Kozarjem, izročili Zbrana dela Lojzeta Kozarja. Postulatorica Klavdija Dominko je spregovorila o negovanju Kozarjeve dediščine, predvsem o tem, kar se dogaja zadnjih nekaj let: ponatisi knjig, tisk literature o Kozarju, postavitve spominskih znamenj, muzikal in dokumentarni film o Kozarju in še kaj.

Lojze Kozar ml. je predstavil knjigo Topla babičina dlan, ki je izšla v letu obhajanja 100-letnice združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom.

Knjiga namreč opisuje čas pred sto leti, ko so nastajale nove države in so ljudje na Goričkem in v Porabju doživljali številne preizkušnje. V ta zgodovinski okvir Kozar postavi odraščajočega fanta Pejpa, glavno osebo iz knjige Materina ruta. O pisatelju je Vilko Novak zapisal, da »se je menda le še Ivan Cankar tako poglobil v duševnost otrok.«

Knjiga sporoča, da je potrebno ustvarjati svet brez meja, odprto in prijazno okolje, ter da je najvišja naloga vsakega človeka, da si prizadeva za zlato, dobro srce. Tako srce so imeli Pejpova babica, župnik Anton, učitelj Zoran, Rus Danilo in drugi, ki so opisani v tej knjigi.

- **Program za izbiranje poklicev. LRH. Porabje, časopis Slovencev na Madžarskem, Monošter, 21. novembra 2019 - Leto XXIX, št. 47, str. 12**

http://www.porabje.hu/pdf/2019/2019_47.pdf

Že četrtrič so v Monoštru v gledališki dvorani priredili program z namenom, da bi monoštrske srednješolce informirali o tem, kakšne možnosti imajo za študij. V okviru programa je slovenska zagovornica Erika Köleš Kiss govorila o tem, pod kakšnimi pogoji se podeljuje t. i. narodnostna štipendija študentom pedagoških smeri. Informativnega dneva so se udeležili dijaki 11. in 12. Letnikov gimnazije Mihály Vörösmartyja in srednje strokovne šole Béla III.

Delo, Ljubljana

- **Slovenski pisatelji in katalonsko vprašanje. Mojca Pišek. Delo, Ljubljana, 15. november 2019**

Mojca Pišek je novinarka, literarna kritičarka in esejistka.

Rada bi videla, da bi tudi slovenski pisatelji znali ločiti lepe, napredne in človekoljubne ideje od zastarelih, ozkih, globoko v srcu – mračnjaških.

<https://www.delo.si/mnenja/kolumne/slovenski-pisatelji-in-katalonsko-vprasanje-249088.html>

Društvo slovenskih pisateljev je oni dan v imenu svojih članov slovenske politične institucije pozvalo, da se zoperstavijo Španiji in podprejo katalonsko neodvisnost.

Kar predstavljam si predsednika republike, predsednika državnega zbora, predsednika vlade, predsednika državnega sveta ter slovenske in evropske poslance tistega dne, ko je v nabiralnike na Šubičevi priromala pošta s Tomšičeve: preživeli so še en navaden dan, v katerem niso niti pomislili na pisatelje. Elektronsko pošto Društva slovenskih pisateljev so oni sami ali njihovi uslužbenci najbrž neprebrano arhivirali kot nepomembno. In prav so imeli, saj to tudi je.

V kulturnem novinarstvu velja nenapisano pravilo, da Društvo slovenskih pisateljev vljudno ignoriramo, če se ravno ne zaplete v kakšno šlamparijo ali če ne priredi katerega svojih večjih letnih sejmov ali festivalov. Društvo ne uživa tolikšnega ugleda, kot ga je nekoč in kakršnega misli, da uživa. Pogosto ustvarja vtis, da se je zataknilo v času. Zato se čudim mlajšim kolegom pisateljem, ki se društvu še naprej pridružujejo. Zlahka si predstavljam, da [katalonska neodvisnost](#) zelo veliko pomeni starejšim članom, ki se z nostalgijo in ponosom ozirajo na svoj prispevek k slovenski osamosvojitvi. Besede, kot so samoodločba in suverenost, so jim iz sentimentalnih razlogov gotovo svete. A težko si predstavljam, da se ob njih iskricice v očeh prižigajo nekemu, ki še ni dopolnil, recimo, 40 let. Težko si predstavljam, da mlademu pisatelju ali pesniku več pomeni katalonska neodvisnost kot, denimo, boj za žensko enakopravnost, pravice migrantov in enakost državljanov LGBT+. Denimo, meni življenje v mono- etnični državi ne predstavlja vrednote, za katero bi šla na ulice. Takoj pa bi šla na ulice za pravico do življenja v vključujoči in strpni družbi – po eni strani, ker so to vrednote, v katere verjamem, po drugi zato, ker bi imela od tega izključno socialne, kulturne in ekonomske koristi.

- **Kurti vse bližje premierskemu stolčku. Vili Einspieler. Delo, Ljubljana, 15. november 2019**
Nadaljevanje dialoga o normalizaciji odnosov Prištine z Beogradom je še predmet koalicijskih usklajevanj.

<https://www.delo.si/novice/svet/kurti-vse-blizje-premierskemu-stolcku-249593.html>

Na Kosovu še nimajo mandatarja za sestavo nove vlade, čeprav je državna volilna komisija objavila uradne rezultate predčasnih volitev že prejšnji teden. Zmagovalca parlamentarnih volitev gibanje Samoopredelitev in Demokratska liga Kosova še nista končala koalicijskih pogajanj.

Prvak Demokratske lige Kosova (LDK) **Isa Mustafa** je povedal, da so se dogovorili, da naj bi

novi predsednik kosovske vlade postal prvi mož gibanja Samoopredelitev **Albin Kurti**. Kot je pojasnil, sta stranki že uskladili večino programa prihodnje vlade, razlike pa so glede reševanja gospodarskih in socialnih vprašanj. Predmet usklajevanja je tudi še nadaljevanje dialoga o normalizaciji odnosov Prištine z Beogradom.

Nagrada za srbske vojne zločine

Podpredsednica LDK **Vjosa Osmani**, ki je bila kandidatka za prvo premierko na Kosovu, če Kurti ne bi dobil zadostne podpore, je kot nesprejemljivo zavrnila idejo o zamenjavi ozemelj s Srbijo, tudi če bi pri takšnem scenariju vztrajale ZDA. Po njenem Srbija ne sme biti nagrajena s kosovskim ozemljem za zločine proti človečnosti in genocid. To bi vodilo tudi v preseljevanje narodov, kar je prav tako zločin, tudi če bi potekalo po mirni poti. Sklenila je s svarilom, da bi šlo za precedens v regiji, ki se ne bi končal na Kosovu, temveč bi se nadaljeval v Severni Makedoniji in Črni gori. Samoopredelitev bo imela v 120-članskem parlamentu 32 poslancev, LDK pa je na drugem mestu z 29 poslanci. Demokratska stranka Kosova pod vodstvom dosedanjega predsednika kosovskega parlamenta **Kadrija Veselija**, ki je bila del vladne koalicije, bo imela 25 poslancev, Zavezništvo za prihodnost Kosova **Ramusha Haradinaja** pa 14 poslancev. Deset poslanskih mest je zagotovljenih za Srbsko listo, ki je pod nadzorom Beograda, še deset pa za druge manjšine.

Srbska lista naj prizna Kosovo

Po oceni srbskega predsednika **Aleksandra Vučića** je bila afera z domnevnimi zastrupljenimi glasovnicami iz Srbije uperjena proti Kurtiju, in ne proti Srbski listi. S ponovnim štetjem naj bi poskušali zmanjšati število mandatov Samoopredelitve in doseči, da bi parlamentarni prag prestopila stranka Nisma **Fatmirja Limaja**, v katerega je bilo vključeno tudi Zavezništvo za novo Kosovo dosedanjega zunanjega ministra **Behgjeta Pacollija**. Tako bi Mustafi omogočili, da za mandatarko vsili Osmanijevo. Po Vučićevi napovedi bo pri oblikovanju nove vlade še veliko problemov, od nje pa pričakuje, da bo sodelovala z legitimnimi predstavniki Srbov, in ne s tistimi, ki jih noče nihče.

Kurti je poudaril, da mora Srbska lista, če hoče vstopiti v novo vlado, spoštovati kosovsko ustavo in delovati v interesu Kosova. Podpredsednik Samoopredelitve **Besnik Bislimi** je dodal, da mora dokumentirati, da priznava neodvisnost Kosova, ker ne bodo s proračunskimi sredstvi financirali strank, ki jim je cilj uničenje države.

Posebni ameriški predstavnik za Zahodni Balkan **Matthew Palmer** je poudaril, da morajo tudi na Kosovu spoštovati rezultate volitev. Ker je Srbska lista dobila podporo velike večine Srbov na Kosovu, je pridobila tudi pravico, da je zastopana v vladi. Da je treba kosovskim Srbom zagotoviti priložnost, da se izrazijo tudi skozi politični proces, je dal Palmer jasno vedeti vsem kosovskim voditeljem, vključno s Kurtijem.

- **Francoski načrt za vstopanje balkanskih držav v EU. Peter Žerjavič. Delo, Ljubljana, 17. november 2019**

Postopno vstopanje bi potekalo v sedmih pogajalskih fazah, kandidatke bi imele dostop do bruseljskih programov, cilj bi ostal polnopravno članstvo.

<https://www.delo.si/novice/svet/francoski-nacrt-za-vstopanje-balkanskih-drzav-v-eu-249903.html>

Bruselj – Po blokadi začetka pristopnih pogajanj z Albanijo in Severno Makedonijo na oktobrskem vrhu EU je Francija pripravila svoj načrte za reforme širitvene politike s konkretnimi predlogi. Zbrani so v dokumentu za razpravo - v diplomatskem žargonu se imenuje *non-paper*, ki smo ga lahko prebrali in po katerem bi bilo pristopanje šestih balkanskih kandidatk bolj postopno in nadzorovano. Namesto o 35 vsebinskih poglavjih, bi se v fazah pogajali o sedmih sklopih tem. Kot v dokumentu ugotavlja Pariz, kljub reformam in pogumnim dejanjem sprave (kot je prespanski sporazum) dvajset let po priznanju evropske perspektive držav Zahodnega Balkana »ostaja globoka politična, gospodarska in socialna preobrazba, zahtevana za prihodnji pristop EU, prepočasna, konkretne koristi za prebivalce pa nezadostne«.

Sicer se v dokumentu bolj kot prihodnje polnopravno članstvo omenja vzpostavljanje tesnih vezi EU z Zahodnim Balkanom. To da je sicer edina pot za vzpostavitev konsolidiranih držav, ki temeljijo na vladavini prava, do odprte in pluralistične družbe, gospodarskega in socialnega razvoja, perspektive mladih in spodbujanja sprave.

Izhodišče prenove pristopnega procesa je podpora reformam, nujnih za spoštovanje vladavine in samo izvajanje prava EU. Unija bi zagotavljala pomoč za razvoj, obvladovanje migracij, varnostne izzive.

Štiri načela pogajanj

Prenovljen proces bi temeljil na štirih načelih. Prvo bi bilo postopno pridruževanje. To bi potekalo v sedmih fazah, v katerih bi bil na mizi posamezen vsebinski sklop. Konec pogajanj o posameznem sklopu bi pomenilo vključevanje v programe EU, sodelovanju v posameznih sektorskih politikah in ciljno financiranje.

V naslednjo fazo bi kandidatka lahko vstopila samo ob spoštovanju natančnih meril, tako glede sprejema zakonodaje kot tudi njenega izvajanja. Vprašanje vladavine in temeljnih pravic bi ostalo odprto skozi celoten proces.

Končni cilj bi bilo polnopravno članstvo. Kljub temu naj bi postopno vključevanje omogočilo ravnotežje koristi sodelovanja z zagotavljanjem celovitosti Unije in njenih politik. Najprej bi lahko sodelovali na področju digitalne agende in pri raziskovalnih projektih. Nato bi prišli na vrsto vključevanje v bančno unijo in evropski priporni nalog. Proti koncu bi imele dostop do notranjega trga.

- **V SAB bodo za ministrico predlagali Angeliko Mlinar, ko bo sprejet proračun. Barbara Eržen. Delo, Ljubljana, 19. november 2019**

Na položaju nove ministrice brez resorja, zadolžene za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, bo SAB predlagal Angeliko Mlinar.

<https://www.delo.si/novice/slovenija/v-sab-si-zelijo-angeliko-mlinar-za-ministrico-250550.html>

Predsednica stranke **Alenka Bratušek** je potrdila, da bo njihova kandidatka za ministrico službe za razvoj in evropsko kohezijsko politiko res Angelika Mlinar, a želi, da jo bodo formalno predlagali, ko bo sprejet državni proračun. Dodala je, da se je z Mlinarjevo pogovarjala že kakšen mesec nazaj. »Prepričani smo, da bi lahko bila Mlinarjeva dodana vrednost pri pogajanjih za novo finančno perspektivo in tudi za to vlado, v kateri deluje tudi stranka SAB.«

Želela je, da bi sicer premier **Marjan Šarec** prvi izvedel za kandidatko, ampak so z informacijo prehiteli mediji. Z njim se bo pogovorila, ko bo sprejet proračun. Je pa v prvem odzivu navedel, da zaupa presoji predsednice SAB glede kandidatke za novo ministrico.

V SAB si bodo, ne glede na različna mnenja pravnikov v Sloveniji, prizadevali, da bo imela Mlinarjeva ob avstrijskem državljanstvu dobila tudi še slovenskega.

Zakonodaja sicer eksplicitno ne prepoveduje, da bi tuji državljan postal minister, je za *Dnevnik* navedel profesor prava **Rajko Pirnat**. Medtem je nekdanji direktor vladne službe za zakonodajo **Janez Pogorelec** [v čivku](#) opozoril na tretji člen ustave, ki med drugim navaja, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo. Državljanke in državljani pa jo izvršujejo neposredno in z volitvami, po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno.

Na vprašanje, kdaj bi lahko država dobila novo ministrico, je Bratuškova dejala, da datumskih izračunov nima. »Ko sem bom dobila s predsednikom, če se bo z našim predlogom strinjal, bova tudi naredila časovnico.« Mlinarjeva sicer še ni članica SAB, je pa Bratuškova dejala, da ji je pomembneje, da bi s svojim znanjem, izkušnjami in poznanstvom veliko v Bruslju lahko za Slovenijo naredila veliko.

Angelika Mlinar, Slovenka iz avstrijske Koroške, je članica avstrijske stranke Neos in liberalka (ALDE). V intervjuju za Delo leta 2016 je povedala, da je zagovornica dosledne in zanesljive politike, ki temelji na principih človekovih pravic, ustave, pravne države in gospodarske rasti. Pogovori o njeni kandidaturi za evropsko poslanko so po besedah Alenke Bratušek potekali že

kar nekaj časa, Mlinarjeva pa je pojasnila, da se je že maja odločila, da ne bo kandidirala s svojo stranko, saj nima dovolj podpore.

O tem, ali se bo po neuspehu na evropskih volitvah začela spogledovati s slovensko politiko, pa je tedaj dejala: »Bom videla, kako bom nadaljevala svojo pot. Ni moja prva izbira, da bi se vključila v slovensko politiko. Problem je, ker nimam mandata volivcev in bo, odkrito rečeno, vključevanje v slovensko politiko bolj težko.«

- **Francoski načrt metanje peska v oči Balkancem? Vili Einspieler. Delo, Ljubljana, 19. november 2019**

Balkan se je odzval relativno pozitivno, ker je francoski dokument premaknil proces z mrtve točke.

<https://www.delo.si/novice/svet/francoski-nacrt-metanje-peska-v-oci-balkancem-251717.html>

Na Balkanu so zavrnilo že francoski predlog o privilegiranem partnerstvu, ki naj bi nadomestilo članstvo v EU. Ker nov načrt francoske diplomacije zahteva prenovo pristopnega procesa in EU, je večina prepričana, da Francozi z Balkanom ne mislijo resno in da gre za metanje peska v oči. Kljub temu so odzivi na Balkanu relativno pozitivni, ker je nov Macronov načrt, ki ne prinaša ničesar novega, po pesimističnem vzdušju zaradi francoske blokade Albanije in Severne Makedonije, proces premaknil z mrtve točke. Če izvzamemo predlog, ki bi kandidatkam omogočil pridobitev sredstev iz strukturnih skladov pred članstvom, združitve poglavij ni prepričljiv argument za preložitve datuma za začetek pogajanj s Skopjem in Tirano. Večino predlaganih sprememb je mogoče izpeljati znotraj obstoječe regulative. To velja tudi za nadzor reformnih korakov v državah kandidatkah, ki je sicer potreben že zaradi strukturne korupcije.

Pariz proti Berlinu

Nekateri vidijo žarek upanja v izjavi Pariza, da Albanija, BiH, Kosovo, Severna Makedonija, Srbija in Črna gora kulturno, zgodovinsko in geografsko spadajo v Evropo. Drugi so prepričani, da bi Francozi najraje zavlačevali širitveni proces do sodnega dne, tretji pa ugotavljajo, da se je Pariz konfrontiral z večino članic EU in da sta Nemčija in Francija na nasprotnih bregovih.

To je mogoče sklepati tudi iz izjave nove predsednice evropske komisije **Ursule von der Leyen**, ki je nasprotovanje blokadi francoskega predsednika **Emmanuela Macrona** izrazila z besedami, da mora Bruselj držati dano obljubo in odpreti pristopni proces. Po oceni vodje nemške diplomacije **Heika Maasa** je francosko zaviranje pristopnih pogajanj največja napaka EU. Da je za Berlin članstvo Zahodnega Balkana v EU pomemben strateški cilj, je jasno povedala nemška kanclerka **Angela Merkel**.

- **Macronov pogled v čakalnico. Peter Žerjavič. Delo, Ljubljana, 19. november 2019**

Brez miselnega in strukturnega preskoka v balkanskih državah preboja ne more biti.

<https://www.delo.si/mnenja/komentarji/macronov-pogled-v-cakalnico-248500.html>

Da širitvena politika potrebuje temeljito prenovo, je neizpodbitno dejstvo. Več kot šestnajst let po »prelomnem« vrhu EU v Solunu, na katerem je bila vsem balkanskim državam zagotovljena evropska perspektiva, ki ob izpolnitvi pogojev pomeni polnopravno članstvo, je šesterica še vedno v čakalnici, daleč od vstopa v Unijo.

Zgolj dve med njimi, Črna gora in Srbija, bolj ali manj uspešno napredujeta skozi pristopni proces. A njunega članstva niti na obzoru še ni videti. Tudi notranji razvoj, tako pri pravni državi kot pri različnih svoboščinah, predvsem v Srbiji, kaže prej na nazadovanje kot na napredek. Tudi vprašanje takšnega ali drugačnega priznanja Kosova se raje ogibajo.

[Ko je Emmanuel Macron na zadnjem vrhu EU blokiral začetek pristopnih pogajanj s Severno Makedonijo](#) (glede Albanije je imel na svoji strani še Dansko in Nizozemsko), je bil tarča ostrih očitkov, da je odgovoren za zgodovinsko napako, ki se bo Uniji vrnila kot bumerang. Po tej slabo argumentirani blokadi so se makedonski politiki, ki so veliko tvegali, upravičeno čutili opeharjene. Macron, ki ozke francoske interese rad zavije v evropski plašč, je v Bruselj poslal svoje videnje reforme širitvenega procesa, ki v sebi ima nekaj logike iz izkušenj zadnjih let. Najprej bodo sicer

morali biti odpravljeni strahovi, da njegov model postopnega in strogo nadziranega pristopa ne bi pomenil de facto konca širitve na Balkan, ki je kot nekakšna enklava, obkrožena s članicami EU. Glede na število tamkajšnjega prebivalstva, ki je manjše od Romunije, bi položaj moral biti povsem obvladljiv. Hitrejše vstopanje v programe EU, izkoriščanje strukturnih skladov in vključevanje na notranji trg bi kandidatkam lahko zagotovila, da pred samim vstopom občutijo številne koristi članstva, razvijajo svojo infrastrukturo in krepijo blaginjo.

Tako bo najlaže ustavljen prodor »tretjih« akterjev, ki zapolnjujejo strateško praznino na Balkanu. Pogoji za uresničevanje takega, bolj optimističnega scenarija so premiki na obeh straneh. Unija mora predvsem zagotoviti nov zagon širitvenemu procesu in verodostojno evropsko perspektivo. Kljub temu brez miselnega in strukturnega preskoka v balkanskih državah preboja ne more biti.

- **O naprednih in mračnjaških idejah. Dimitrij Rupel. Delo Ljubljana, 20. november 2019**

Dimitrij Rupel, Ljubljana

Dimitrij Rupel: Mnenje Mojce Pišek je neke sorte kritika poziva DSP, naj se slovenske politične institucije zoperstavijo Španiji in podprejo katalonsko neodvisnost.

<https://www.delo.si/mnenja/pisma/o-naprednih-in-mracnjaskih-idejah-251838.html>

Mnenje Mojce Pišek z naslovom [Slovenski pisatelji in katalonsko vprašanje](#) (Delo, 15. novembra, stran 7) je neke sorte kritika poziva Društva slovenskih pisateljev (DSP), naj se slovenske politične institucije zoperstavijo Španiji in podprejo katalonsko neodvisnost.

Avtorica pisateljem svetuje, naj ločijo lepe, napredne in človekoljubne ideje, kot so boj za žensko enakopravnost, pravice migrantov in enakost državljanov LGBT+, od zastarelih in mračnjaških idej, kot je ideja katalonske neodvisnosti. Piškova poziva tudi k ločevanju generacij. Na eni strani so mlajši kolegi pisatelji, ki še niso dopolnili 40 let in se jim v očeh prižigajo iskrice; na drugi pa starejši člani, ki se z nostalgijo in ponosom ozirajo na svoj prispevek k slovenski osamosvojitvi. Naša avtorica pravi, da bi razumela podporo Kataloncem, če bi prihajala od čebelarjev, gasilcev, malih podjetnikov ali zdravnikov, saj je njihova vizija sveta irelevantna, za pisatelje pa se takšna podpora ne spodobi.

Pri Mojci Pišek seveda ne gre za nasprotovanje katalonski, ampak slovenski neodvisnosti.

Spomnimo: slovenska osamosvojitve je – tudi po zaslugi slovenskih pisateljev – pred tridesetimi leti vsaj začasno odpravila ideološko in generacijsko ločevanje med Slovenci. Generacija, ki ji pripadam, se je veliko naučila od pisateljev, kot sta bila Edvard Kocbek, ki je svoje zavračanje ideološke vojne med Cerkvijo in komunisti utemeljil v Premišljevanju o Španiji (1937), in npr. Izidor Cankar, ki je v Londonskem dnevniku (1944) domobrance pozival, naj se združijo s partizani.

Seveda je pravica narodov do samoodločbe od Lenina (1914) in Wilsona (1919) ali vsaj od konca kolonializma (1960) temelj mednarodnega prava in zakonodaje. To pravico so izkoristile nekdanje sovjetske in jugoslovanske republike, niso je pa še izkoristili Baski, Katalonci, Kurdi, Palestinci, Škoti pa še sto drugih narodov, ki so skriti pod pokrovom centralističnih in multikulturnih držav.

Kako nesrečno je spodrsnilo Mojci Pišek, govori dejstvo, da danes pri solidarnosti s Katalonci ne gre za podporo gibanju za neodvisnost, ampak za protest zoper policijsko nasilje in absurdne zaporniške kazni katalonskim političnim aktivistom, torej za španske kršitve človekovih pravic, ki so – če prav razumem – pomembne tudi za gospo Pišek. Katalonski aktivisti so oktobra 2017 želeli z referendumom, na demokratičen način preskusiti politično razpoloženje v Kataloniji. Pisec teh vrstic je bil živa priča tega miroljubnega prizadevanja.

- **Napenjanje mišic pred macronizmom? Mimi Podkrižnik. Delo, Ljubljana, 20. november 2019**

Kongres Evropske ljudske stranke v Zagrebu: Prvo taktirko bo po novem vrtel Poljak Donald Tusk

<https://www.delo.si/novice/svet/napenjanje-misic-pred-macronizmom-251975.html>

»Tokratni kongres je priložnost, da proslavimo zmago na spomladanskih evrovolitvah, kajti še naprej smo najmočnejša skupina v evropskem parlamentu,« je danes ob odprtju 26. kongresa Evropske ljudske stranke (EPP) v Zagrebu poudaril dosedanji predsednik konservativcev Joseph

Daul. Hkrati se je pohvalil s pomembnimi poziciji, ki jih zasedajo kolegi Manfred Weber, kot vodja parlamentarne skupine EPP, Ursula von der Leyen, kot predsednica Evropske komisije, tudi Christine Lagarde, ki je na čelu Evropske centralne banke ...

Na tokratnem dvodnevem zboru evropski konservativci prenavljajo organigram in postavljajo na vrh Poljaka Donalda Tuska, odhajajočega predsednika evropskega sveta in še prej poljskega premiera. Kot edini kandidat za predsednika zamenjuje v (celo francoski) javnosti docela neznanega Francoza, Alzačana Josepha Daula, o katerem se ve predvsem to, da je blizu Angeli Merkel in je utelešal do nedavnega delujoči, zdaj pa pokvarjeni francosko-nemški vlak.

Maščevanje Francozom

Po pisanju dnevnika *Les Echos* evropski konservativci na tokratnem kongresu v Zagrebu, kjer debatirajo o *Zahodnem Balkanu in EU: skupni izzivi in deljene odgovornosti*, precej napenjajo mišice pred francoskim predsednikom Emmanuelom Macronom; ta v zadnjem času vznemirja z novo francosko vizijo EU. Grajajo pariško blokiranje balkanske šesterice, posebno Severne Makedonije in Albanije, da bi (že kmalu) postale države članice EU, kakor jim je bila evropska prihodnost obljubljena v nekih drugih geopolitičnih časih: leta 2003 na vrhu EU v Solunu. Tusk se je zato že prejšnji teden postavil proti Macronu tako glede Rusije, kakor tudi Nata in širitve EU na Zahodni Balkan: »Ne bo suverene Evrope brez stabilnega Balkana, integriranega v preostali del stare celine«.

Kot je danes za *Delo* razmerje med macronizmom in evropskimi konservativci pokomentiral ugledni profesor političnih ved na pariški Sciences Po Christian Lequesne, je EPP stranka, ki »je izgubila ideološko koherenco. Nekdaj so bili krščansko-demokratska stranka, zavzemali so se za federalizem, zdaj pa je tega konec. V zadnjih letih si prizadevajo predvsem za to, da bi kot stranka ohranili prvo pozicijo, ne pa da bi sledili jasni ideološki liniji. Če bi jo resnično imeli, bi iz svojih vrst gotovo povsem izključili orbanovce oziroma Fidesz. A tega niso storili, zato ker so si hoteli po sistemu špicenkandidatov zagotoviti oblast v uniji.« Znano je, da jim je Macron te načrte uničil ali drugače: spodkopal je njihovega vodilnega kandidata na evropskih volitvah Manfreda Webra. »Zato ga zdaj sovražijo in se mu maščujejo«. Žrtev tega je bila, kot še pravi Lequesne, Sylvie Goulard, padla francoska kandidatka za komisarsko.

Pomembni govorniki

Na kongres v Zagreb, kjer, med drugim, razpravljajo še o digitalni Evropi, podnebjju in mladih, so prišli domala vsi vidni evropski konservativci: danes so nastopili od Andreja Plenkovića, Josepha Daula in Donalda Tuska do Wolfganga Schäubla, Pabla Casada, Michela Barniera, Kolinde Grabar-Kitarović, Angele Merkel in Ursule von der Leyen ter še mnogi drugi. Jutri bodo med govorniki tudi Sebastian Kurz, Silvio Berlusconi, Christian Jakob, ki je novi vodja francoskih Republikancev, in Janez Janša. Vseh udeležencev naj bi bilo kar 2000 iz 40 držav.

Evropski konservativci so se zbrali na 26. kongresu v Zagrebu.

Razpravljajo o temah od Zahodnega Balkana do podnebjja in tegob mladih.

- **Ursula von der Leyen pred ciljno črto. Peter Žerjavič. Delo, Ljubljana, 21. november 2019**

Nova evropska komisija bo izvoljena v sredo okoli poldneva, nekaj nejasnosti še vedno glede britanskega komisarja.

<https://www.delo.si/novice/svet/ursula-von-der-leyen-pred-ciljno-crto-252613.html>

Bruselj – Časovni načrt je jasen in zapletov naj ne bi bilo. Evropska komisija pod vodstvom **Ursule von der Leyen** bo predvidoma izvoljena v sredo. Evropski poslanci bodo glasovali po poldnevu, po predstavitvi programa nove evropske komisije in razpravi z von der Leynovo.

Konferenca predsednikov v evropskem parlamentu, sestavljena iz predsednika **Davidu Sassolija** in vodij političnih skupin, je danes še uradno razglasila konec postopka zaslišanj komisarskih kandidatov in končala svoj del naloge. Objavili so ocene prihodnjih komisarjev, [tudi Janeza Lenarčiča](#).

[Lenarčiča](#).

Britanska odsotnost

Pred odločanjem poslancev evropskega parlamenta mora seznam prihodnjih komisarjev potrditi še svet EU (v tej instituciji so zastopane države članice). Glede tega še ni povsem rešen zaplet z britanskim komisarjem. London ga namreč noče predlagati pred volitvami 12. decembra. Zaradi tega je evropska komisija sprožila postopek proti Združenemu kraljestvu, češ da z zavračanjem imenovanja krši pravo EU. K imenovanju kandidata se je izrecno zavezala med zadnjo odobritvijo podaljšanja roka za uresničitev brexita. Rok za odgovor Londona na sprožitev postopka se izteče jutri popoldne.

Predsednik parlamenta Sassoli sicer pričakuje, da bo svet EU nato sprejel izjavo, ki bo pomenila, da bo evropska komisija lahko sestavljena iz 27 članov, čeprav bo do uresničenja brexita, ki je predvideno za 1. februar, imela 28 članic.

Razdrobljenost otežuje vladanje

Čeprav je julija izvolitev nemške krščanske demokratke Ursule von der Leyen v dramatičnih okoliščinah šla skozi šivankino uho, se pri glasovanju o celotni evropski komisiji pričakuje manj negotovosti. Proti von der Leynovi je, denimo, glasoval precejšen del skupine socialistov in demokratov (S&D), tudi oba njhova poslanca iz Slovenije, **Milan Brglez** in **Tanja Fajon**. Iz tega tabora v sredo naj ne bi več prišlo veliko glasov proti.

S&D, Evropska ljudska stranka (EPP) kot najmočnejša skupina in liberalci (Renew), v katerih je najmočnejši akter francoski predsednik **Emmanuel Macron**, bodo v evropskem parlamentu stebri naslednice **Jean-Clauda Junckerja**. Zaradi razdrobitve političnega prostora tako v evropskem parlamentu kot tudi v državah članicah bosta vladanje in sestavljanje koalicij za sprejemanje odločitev v EU še bolj zapleteni.

15 moških, 12 žensk

Če bo evropska komisija v sredo potrjena, bo začela delovati 1. decembra z enomesečno zamudo, ker so bili v evropskem parlamentu zavrjeni trije kandidati. Von der Leynova je sicer obljubila spolno uravnoteženo evropsko komisijo, a se je tehničnica na koncu prevesila na moško stran. Sestavljena bo iz 15 moških in 12 žensk.

- **Janez Janša: Orbánove stranke ne smemo izključiti. S. H. Delo, Ljubljana, 21. november 2019**

Najuspešnejše stranke v tej politični skupini ne bi smeli kaznovati, je dejal ter ocenil, da je hrvaški vstop v schengen v slovenskem interesu.

<https://www.delo.si/novice/slovenija/janez-jansa-orbanove-stranke-ne-smemo-izkljuciti-252474.html>

Opozicijski prvak in nekdanji premier **Janez Janša** se je na [kongresu Evropske ljudske stranke \(EPP\) v Zagrebu](#) znova [postavil v bran madžarskemu premieru Viktorju Orbánu](#) in nadaljnjemu članstvu njegove stranke Fidesz v tej politični skupini.

»Kaznovanje najuspešnejše stranke EPP ni smiselno,« je ocenil. Prepričan je, da bo Fidesz tudi po temeljiti preiskavi, ki poteka, ostal del EPP, poroča spletni portal *Euractiv*. Njegovo članstvo so [zaradi domnevnih kršitev načel pravne države](#) začasno zamrznili pred majskimi volitvami v evropski parlament. Trinajst strank članic iz desetih držav je zahtevalo celo njegovo izključitev, a so mu na koncu naročili, [naj za obstanek izpolni tri zahteve](#).

Janša v marčevskem [pismu sestrskim evropskim strankam](#):

»Z izključitvijo Fidesza iz EPP bo naša politična družina izgubila podporo v Srednji in Vzhodni Evropi. Enako, kot se je že zgodilo socialistom – z izjemo, da so se v Sloveniji socialisti spremenili v liberalce in ostali na oblasti s pomočjo državnih institucij, ne da bi pri tem evropska komisija reagirala.«

Tudi o Hrvatih

Z besedami, da slovenski nacionalni interes ni blokada hrvaškega vstopa v schengenski sistem, je pokomentiral tudi nedavno odločitev evropske komisije, da [naša južna soseda izpolnjuje tehnične pogoje zanj](#). Še več, dejal je, da je njen vstop v našem interesu.

»To ni samo moje stališče, ampak tudi stališče slovenskih državljanov,« je dejal. Med pričakovanji pred hrvaškim prevzemom predsedovanja Svetu Evropske unije, ki se bo začelo z novim letom, je izpostavil, da se mora v tem obdobju posvetiti dialogu med Zahodnim Balkanom in Evropsko unijo o njeni širitvi.

»Nekatere naloge, ki so pred nami, bodo težke, zahtevne, terjale bodo veliko našega časa, nekatere naloge pa lahko naredimo hitro, če za to obstaja politična volja. Zato začnimo s temi, lažjimi nalogami. Izpolnimo naše obljube in začnimo pogajanja s Severno Makedonijo. Bolgarija, Romunija ter Hrvaška so izpolnile pogoje za vstop v schengensko območje. Naj postanejo del tega območja, s čimer se bo varnost celotne EU izboljšala,« je v nagovoru delegatom pozval Janša.

Zbrana evropska smetana

Dotaknil se je še največjega evropskega strateškega izziva, demografije, ter napovedal, da ključ do gospodarske rasti in delovnih mest predstavlja digitalna Evropa. A prvi korak mora biti zaščita evropskega načina življenja.

Kongres EPP se je začel včeraj, ob menjavi vodstva – včeraj so za predsednika izglasovali odhajajočega predsednika evropskega sveta **Donaldusa Tuska** – pa članstvo čaka še razprava o digitalni Evropi, podnebnju in mladih.

Iz Slovenije se ga ob delegaciji SDS – evroposlancema **Romani Tomcu** in **Milanu Zveru**, poslancema **Evi Irglu** in **Anžetu Logarju**, generalnemu sekretarju **Borutu Dolancu** in mednarodnemu sekretarju **Petru Šuhelu** – udeležujejo še predstavniki NSi in SLS, med vidnejšimi gosti so **Andrej Plenković**, **Kolinda Grabar-Kitarović**, **Angela Merkel**, **Joseph Daul** in **Ursula von der Leyen**.

Dnevnik, Ljubljana

- **Kandidatka SAB za ministrico je Angelika Mlinar, ki si ureja slovensko državljanstvo. rbg, STA. Dnevnik, Ljubljana, 19. november 2019**

<https://www.dnevnik.si/1042914444/slovenija/kandidatka-sab-za-ministrico-je-angelika-mlinar-ki-si-ureja-slovensko-drzavljanstvo>

Predsednica SAB Alenka Bratušek je na tiskovni konferenci potrdila naše navedbe, da je koroška Slovenka Angelika Mlinar strankina kandidatka za ministrico službe vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Službo od oktobra sicer vodi Bratuškova sama.

Bratuškova je na današnji novinarski konferenci potrdila, da sta se z Mlinarjevo o tem dogovorili že pred kakšnim mesecem, a ostajajo pri napovedi, da jo bodo uradno predlagali šele, ko bo sprejet državni proračun. Je pa z namero danes že seznanila premierja **Marjana Šarca**. Za Mlinarjevo so se v SAB odločili, ker »ve, kako deluje Bruselj, ker zna na Bruseljskih hodnikih odpirati vrata, in prepričani smo, da bi lahko bila dodana vrednost pri pogajanjih za novo finančno perspektivo in to vlado, katere del je SAB«.

Bratuškova je še dejala, da Mlinarjeva ni članica SAB, a da je bilo to zanje »manj pomembno, kot to, da bi dobili na to ministrstvo kandidatko, ki bi lahko s svojimi izkušnjami in znanjem ter poznanstvi in povezavami v Bruslju za Slovenijo naredila ogromno«. Dodala je še, da je niso dolgo prepričevali in da je Mlinarjeva navdušena nad tem, da bi lahko pomagala Sloveniji. Spomnila je, da so bili z Mlinarjevo v stalnih kontaktih že od evropskih volitev, na katerih je Mlinarjeva nastopila kot nosilka liste SAB, a ji ni uspelo dobiti mandata. Takrat je bila sicer s 15.311 preferenčnimi glasovi na šestem mestu med kandidati, lista SAB pa je dobila 4,02 odstotka glasov.

Mlinarjeva si že mesec dni ureja slovensko državljanstvo

Mlinarjeva je sicer v Sloveniji bolj znana postala jeseni 2013, ko je bila kot prva ženska iz slovenske manjšine izvoljena v avstrijski parlament, konec junija 2014 pa je postala poslanka Evropskega parlamenta. Bila je tudi podpredsednica politične skupine liberalcev Alde. Bratuškova je spomnila tudi, da Mlinarjeva nima slovenskega državljanstva, izpolnjuje pa vse pogoje za njegovo pridobitev in »že kakšen mesec ureja stvari, da državljanstvo dobi«, ker se jim v SAB zdi prav, da ima minister

slovenske vlade slovensko državljanstvo, četudi nekatera pravna mnenja pravijo, da tega ne potrebuje. Pričakuje sicer, da bo Mlinarjeva imela dvojno državljanstvo.

Kot **smo danes že pisali**, so v stranki po odstopu **Iztoka Puriča** z mesta ministra, odgovornega za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, obljubili, da bodo novega kandidata predlagali po sprejetju proračuna.

- **Alenka Bratušek: Mlinarjeva zna odpirati bruseljska vrata. Vesna Vaupotič, Meta Roglič.**
Dnevnik, Ljubljana,
19. november 2019

<https://www.dnevnik.si/1042914444/slovenija/kandidatka-sab-za-ministrico-je-angelika-mlinar-ki-si-ureja-slovensko-drzavljanstvo>

Po potrditvi proračunov za prihodnji dve leti bo SAB za ministrico za razvoj in evropsko kohezijsko politiko predlagala Angeliko Mlinar. V stranki verjamejo, da bo Mlinarjevi, ki je avstrijska državljanka, uspelo pridobiti še slovensko državljanstvo.

»Kandidatka naše stranke za ministrico za razvoj in evropsko kohezijsko politiko bo Angelika Mlinar,« je danes sporočila predsednica SAB **Alenka Bratušek**. S tem je potrdila poročanje Dnevnika, da si v SAB na položaju, s katerega je pred dvema mesecema odstopil Iztok Purič, želijo nosilko liste na zadnjih evropskih volitvah, koroško Slovenko Angeliko Mlinar. Čeprav so se z Mlinarjevo o kandidaturi dogovorili že pred mesecem dni, pa jo bodo po besedah Bratuškove na ministrsko mesto predlagali po tem, ko bo v parlamentu potrjen proračun za prihodnji dve leti. S strankino izbiro je danes seznanila premierja Marjana Šarca. Ta presoji predsednice SAB zaupa.

Imenovanje Mlinarjeve kot dodana vrednost

Kot razlog za izbiro Mlinarjeve je Bratuškova navedla, da »dobro pozna delovanje Bruslja in zna na bruseljskih hodnikih odpirati vrata«. Spomnimo, da je bila Mlinarjeva v prejšnjem mandatu avstrijska evropska poslanka, v preteklosti pa tudi podpredsednica evropske liberalne stranke ALDE. »Prepričani smo, da bi lahko njeno imenovanje pomenilo veliko dodano vrednost pri pogajanjih za novo finančno perspektivo in pri delovanju sedanje vlade,« je dejala Bratuškova. Ob tem je razkrila, da SAB z Mlinarjevo, ki sicer še ni članica stranke, tudi po evropskih volitvah veliko sodeluje in da so se glede njene kandidature za ministrico »kar hitro dogovorili«.

Tudi **Angelika Mlinar** je danes izrazila upanje, da bo s svojimi povezavami v Bruslju prispevala k bolj učinkovitemu črpanju evropskih kohezijskih sredstev. Prav tako bo zelo vesela, če bo lahko sodelovala pri projektih, ki jih bo Slovenija peljala v času predsedovanja Svetu EU.

Kot smo poročali, pa ima Mlinarjeva zgolj avstrijsko državljanstvo. Po zagotovilih Bratuškove za pridobitev slovenskega izpolnjuje vse pogoje, že kakšen mesec tudi ureja vse potrebno, da bi ga dobila. Ne glede na različna mnenja pravnih strokovnjakov o tem, ali ustava oziroma področna zakonodaja določa, da mora imeti minister slovensko državljanstvo, tako v SAB kot Mlinarjeva ocenjujejo, da je prav, da ga ima. »Skoraj prepričani smo, da je mogoče zadeve urediti tako, da bo imela Mlinarjeva dvojno državljanstvo,« je danes poudarila Bratuškova. Da upa, da se bo to čim prej zgodilo in da je že vložila vse potrebne dokumente, nam je dejala tudi Mlinarjeva.

Stroga avstrijska zakonodaja

Težava naj bi bila v tem, da je naša severna sosedka pri dovoljevanju dvojnega državljanstva zelo stroga. Pod kakšnimi pogoji ga dovoljuje in ali so ga Angeliki Mlinar že odobrili oziroma ali ji ga bodo, smo danes povprašali avstrijsko veleposlaništvo v Ljubljani. Odgovorili so nam, da nam kakršnih koli informacij, povezanih z Mlinarjevo, zaradi zaščite njenih osebnih podatkov ne morejo posredovati. Povedali pa so nam, kakšni so splošni pogoji za zadržanje avstrijskega državljanstva ob pridobitvi tujega. V skladu s konvencijo Sveta Evrope iz leta 1968 tudi avstrijsko pravo sledi načelu izogibanja več državljanstvom. Tako mora oseba, ki hoče dobiti državljanstvo druge države in ohraniti avstrijskega, pridobiti dovoljenje pristojnih deželnih oblasti. Za to pa veljajo precej stroga pravila. Ohranitev avstrijskega državljanstva se dovoli le osebam, ki imajo posebne zasluge za državo oziroma se te zasluge od njih pričakuje v prihodnje ali pa ima država za njihovo ohranitev

državljanstva poseben interes. Zakon hkrati določa, da dovoljenje lahko dobi tudi oseba, ki je avstrijsko državljanstvo pridobila z rojstvom, za nujnost še enega državljanstva pa govorijo močni zasebni ali družinski razlogi.

- **Micotakis: EU Grčijo obravnava kot parkirišče za migrante. STA. Dnevnik, Ljubljana, 19. november 2019**

<https://www.dnevnik.si/1042914434/svet/micotakis-eu-grcijo-obravnavaj-kot-parkirisce-za-migrante>

Grški premier Kiriakos Micotakis je danes Evropsko unijo obtožil, da Grčijo in druge vstopne države obravnava kot "udobna parkirišča za begunce in migrante". Kritičen je bil tudi do Turčije, ki da ne spoštuje dogovora z EU o upravljanju migracij.

»Evropa vstopne države, kot je Grčija, obravnava kot udobna parkirišča za begunce in migrante. Je to evropska solidarnost? Ne! Ne sprejemam je več,« je poudaril v danes objavljenem pogovoru za nemški časnik Handelsblatt.

Ob tem je kritiziral tudi Turčijo, ker »skuša migracijsko vprašanje uporabiti kot sredstvo pritiska na Evropo«. »Turškemu predsedniku (Recep Tayyip) Erdoganu sem iskreno povedal, da ne more migrantov in beguncev zlorabljeni kot instrumente, če želi dobrososedske odnose z Grčijo,« je povedal.

Problem je treba rešiti na evropski ravni

Pojasnil je, da v zadnjem času od turške obalne straže sploh ne dobijo odgovora, ko jo obvestijo, da je ladja z migranti zapustila turško obalo. »To je nesprejemljivo in predstavlja kršenje dogovora o upravljanju migracij med EU in Turčijo iz leta 2016,« je dejal Micotakis.

»Evropa je doslej ignorirala ta problem,« je poudaril grški premier. »Ne bom več dovolil, da se to dela, kot da bi to zadevalo zgolj Grčijo. Problem je treba rešiti na evropski ravni,« je izpostavil.

Atene se v zadnjih mesecih soočajo z naraščajočim številom prihodov migrantov. Na grške otoke v Egejskem morju je po podatkih grške obalne straže samo od petka do ponedeljka prišlo več kot 1350 ljudi, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

V petih centrih na Lezbosu, Samosu, Lerosu, Hiosu in Kosu, kjer se lahko migranti registrirajo, je trenutno več kot 32.000 ljudi. Prostora pa je zgolj za 6200 ljudi. Konec oktobra so grške oblasti napovedale, da bodo postopoma na celino preselile 20.000 migrantov.

- **Ali je tuja državljanica lahko ministrica v slovenski vladi? Peter Lovšin. Dnevnik Ljubljana, 20. november 2019**

<https://www.dnevnik.si/1042914518/slovenija/ali-je-tuja-drzavljanica-lahko-ministrice-v-slovenski-vladi>

Ustava za predsednika republike izrecno določa, da je lahko le slovenski državljan. Prav tako z državljanstvom pogojuje aktivno in pasivno volilno pravico; izjeme določajo zakoni. Za ministre, ki niso neposredno izvoljeni, izrecnih omejitev ni, jih pa nekateri vidijo v tretjem členu ustave. Ta govori o oblasti ljudstva, ki jo izvršujejo državljani.

Profesor dr. Rajko Pirnat z ljubljanske pravne fakultete ugotavlja, da niti ustava niti področna zakonodaja ne prepovedujeta zasedbe ministrskega položaja tujemu državljanu in da gre pri tem za pomanjkljivost zakonske ureditve. Drugačnega mnenja je nekdanji vodja vladne službe za zakonodajo dr. Janez Pogorelec. Po njegovih besedah že tretji člen ustave dovolj jasno veleva, da oblast izvršujejo slovenske državljanke in državljani. »V Sloveniji ima oblast ljudstvo. Državljanke in državljani jo izvršujejo neposredno in z volitvami, po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno,« piše v drugem odstavku tega člena.

Po Pogorelčevem mnenju izjeme tako veljajo le v primerih, ki so vezani na evropsko zakonodajo. Pri lokalnih volitvah lahko denimo volijo in so voljeni tudi državljani drugih držav EU, če imajo stalno prebivališče v slovenski občini. A izvoljeni so lahko le v občinski svet, že za župansko funkcijo je slovensko državljanstvo izrecen pogoj.

»Trebaja je sklepati z manjšega na večje. Če kot tujec ne moreš biti župan občine, državni uradnik ali poslanec, ne moreš biti niti minister. Nič ne pomeni večjega izvrševanja oblasti kot to, da si minister v izvršilni veji oblasti,« pravi Pogorelec.

Nekdanji vodja vladne službe za zakonodajo dr. **Janez Pogorelec** se strinja, da bi bila lahko slovenska ustava (ta denimo za funkcijo predsednika republike izrecno zahteva, da jo zasede slovenski državljan) bolj dosledna. »Ustava je podnormirana. V ustavi o vladi ne piše skoraj nič, zato smo morali sprejeti zakon o vladi, ki ga druge države sploh nimajo,« dodaja.

Državljanstvo znotraj EU vedno manj pomembno

Politolog dr. **Marko Lovec** s fakultete za družbene vede po drugi strani poudarja, da je s pogojevanjem državljanstva smiselno v prvi vrsti zaščititi aktivno volilno pravico (torej pravico voliti), saj to preprečuje možne zlorabe, denimo uvažanje volilcev. Ko gre za izvršno vejo oblasti, ki niti ni neposredno izvoljena, pa v tujem državljanstvu Lovec ne vidi realnih ovir. »Država najema kup storitev, da lahko zagotavlja javne dobrine in druge storitve državljanom. Najema jih tudi pri podjetjih, ki imajo sedež v tujini,« pravi Lovec, ki misli, da gre pri vprašanju, ali mora biti minister nujno slovenski državljan, prej za simbolno razpravo.

Zanimiv je pogled v zgodovino, ki kaže, da so imperiji in države pred pojavom klasične moderne nacionalne države najemali diplomate z vseh koncev sveta. A tudi pogled v prihodnost bi utegnil iti v podobno smer. »Državljanstvo bi utegnilo biti vedno manj pomembno (znotraj EU, op. p.). Ideja Evrope je ideja geopolitičnega povezovanja, mobilnosti... Konec koncev evropsko državljanstvo predvideva enako pravico za možnost zaposlitve kjer koli,« razmišlja Lovec, ki tudi glede nekaterih drugih poklicev, ki so rezervirani le za slovenske državljanke, denimo policijo in vojsko, pravi, da so bile te omejitve bržkone posledica razmer in varnostnih zadržkov v času pisanja zakonodaje v 90. letih. V sodobnem kontekstu znotraj EU pa tovrstni zadržki ne obstajajo več. Tako denimo v Nemčiji poteka razprava o tem, ali bi v vojski lahko zaposlovali tudi tujce.

- **Kongres EPP v Zagrebu: Plenkovičev šov in Tuskova bojna napoved Orbanu. Aleš Gaube, Zagreb. Dnevnik, Ljubljana, 20. november 2019**

<https://www.dnevnik.si/1042914582/svet/v-zagrebu-se-je-zacel-volilni-kongres-epp>

Evropska ljudska stranka je na kongresu v Zagrebu izvolila novega predsednika stranke – Donalda Tuska. Prvi predsednik največje evropske politične skupine iz vzhodne Evrope je napovedal oster boj proti populizmu in s tem težje čase za Orbanov Fidesz.

Pet tednov in pol pred začetkom hrvaškega predsedovanja Evropski uniji je hrvaški premier Andrej Plenković dočkal svoj dan D. V prestolnici je na rednem letnem kongresu Evropske ljudske stranke (EPP) sprejel vso smetano te največje politične skupine v Evropi, ki ji pripada tudi njegova HDZ. V treh jezikih je nizal uspehe hrvaškega gospodarstva, risal izzive pred skorajšnjim predsedovanjem Zagreba Evropski uniji in poslušal žametne besede političnih prijateljev, kako je v ključnem obdobju izbiranja novega predsednika evropske komisije, v času političnega pokra, zagotovil enotnost stranke.

Zeleni odtenki modre stranke

Pohvale, čeprav ne tako goreče kot na predvolilnih shodih HDZ pred zadnjimi volitvami, so preglasile realnost. V križišču pred konferenčno dvorano je v tistem novembrskem dežju protestiral dober ducat učiteljic. Tako kot drugi stavkajoči šolniki po državi so tudi te gospe pod dežniki ob odobravočem trobljenju mimovozečih zahtevale dvig koeficienta za izračun plač za 6,11 odstotka. Le tako bi namreč lahko dosegli plače drugih zaposlenih v javnem sektorju, ki so jim jih že zvišali po letih zategovanja pasu. A ta druga plat hrvaškega gospodarskega čudeža dogajanja v dvorani ni zmotila. Politična elita najmočnejše evropske stranke je slavila svoj praznik, nov zakonodajni cikel in novo vodstvo.

V zagrebški Areni, kjer med veselim decembrom pričakujejo Severino, Lepo Breno in Đorđa Balaševića, glavne politične zvezde ljudske stranke skupaj z 2000 delegati iz 40 držav premierju Plenkoviću vendarle niso pele zgolj hvalospevov. Z novim predsednikom stranke **Donaldom**

Tuskom, dosedanjim predsednikom evropskega sveta, ki si je Hrvaško izbral za zadnje potovanje v tujino v iztekajočem se mandatu, je EPP dobila novo vodstvo stranke, ki naj bi obrnilo trend padanja podpore ljudskim strankam v Evropi. Zagreb se je danes obarval v modro barvo ljudske stranke, ki pa si je poskušala nadeti tudi nekaj zelenih odtenkov. Potem ko je prihajajoča nova komisija **Ursule von der Leyen** spopadanje s podnebnimi spremembami postavila na vrh svojih prioritetenih ciljev, je na vse hitrejši vlak podnebno zavednih strank, ki v Evropi med ljudmi dobivajo vse več podpore, poskušala skočiti tudi EPP z resolucijo o okrepljenem boju proti podnebnim spremembam. Kot je pojasnil generalni sekretar stranke **Antonio Lopez Isturiz**, se želi EPP podnebnih tem lotiti na svoj način in biti posrednik med »agresivno politiko Zelenih in industrijo«.

Fideszovi stoli ostali prazni

Ko kliče stranka, pridejo (skoraj) vsi. Devet premierjev, prihodnja predsednica evropske komisije von der Leynova, dva predsednika in več opozicijskih voditeljev iz družine EPP so se zbrali na kongresu, na katerem se je stranka po šestih letih vodenja poslovila od svojega predsednika, Francoza **Josepha Daula**. Kot rečeno, nasledil ga je deset let mlajši nekdanji liberalno-konservativni poljski premier Donald Tusk. Na kongresu je kot edini kandidat za predsedniško mesto nastopil z bojno napovedjo populizmu, tudi v lastnih vrstah, kjer še iz časa pred evropskimi volitvami poteka preverjanje madžarske vladajoče stranke Fidesz zaradi kršitev evropskih vrednot. Te ni bilo na kongres, ker njeni delegati zaradi zamrznjenega članstva ne bi mogli glasovati. Čeprav je vse do zadnjega viselo v zraku, ali bo madžarski premier **Viktor Orban** vendarle prišel, so zanj rezervirani sedeži ostali prazni.

Stranka se je tako na kongresu izognila razpravi o prihodnosti Fidesza v stranki – poročilo **Hermana van Rompuya**, **Wolfganga Schüssla** in **Hansa-Gerta Pötteringa** naj bi bilo objavljeno v kratkem. Temeljno sporočilo novega predsednika stranke Tuska je bilo sicer povsem jasno. EPP se kot stranka odgovornega populizma (ljudskosti) mora postaviti proti strankam neodgovornega populizma. Stranka se pod njegovim vodstvom ne bo odpovedala zagotavljanju varnosti ljudi, ne bo pa se na oltarju varnosti odpovedala spodobnosti. »Ne bomo se predali populistom, manipulatorjem in avtokratom, ki verjamejo, da se varovanja meja ne da uskladiti s civilnimi svoboščinami, vladavino prava, dostojnostjo v javnem življenju. Te stvari se ne izključujejo. Kdor to verjame, se izloča iz naše družine,« je bil nedvoumen Tusk, ki je razkril, da ga je pred letom dni h kandidaturi za svojega naslednika nagovoril kar sam Joseph Daul. Na kongresu so se številni delegati zahvalili odhajajočemu predsedniku, da je ohranil enotnost stranke. Močno razdvajajočo razpravo o morebitni izključitvi Fidesza, ki je potekala v začetku leta, je namreč preložil na povolilni čas. Od njegovega naslednika Tuska se zdaj pričakuje, da bo stranko okrepil.

Milan Zver, evropski poslanec EPP

Po besedah Milana Zvera se je Donald Tusk v preteklosti pokazal kot strpen človek. EPP, kot pravi, ta hip potrebuje nekoga s takšnim profilom, saj je stranka pluralna – v njej je levo in desno krilo. Tudi Joseph Daul je bil dokaj odprt človek in zelo proevropsko usmerjen, dodaja, z jasnimi stališči glede nacionalizmov in ekstremizmov, "a Tusk je bolj več praktičnega dela v evropski politiki, kot je bil Daul, ki ni bil konfliktna osebnost in so ga vsi imeli radi". Zver ob tem poudarja: "Vpliv stranke, čeprav je bila vodilna sila od leta 1999, je upadal. Z novim vodstvom bi radi ta trend obrnili navzgor. Z Daulom ni šlo, upam, da bo šlo s Tuskom."

- **Grčija napovedala popolno zaprtje vstopnih točk za migrante. STA. Dnevnik, Ljubljana, 20. november 2019**

<https://www.dnevnik.si/1042914559/svet/grcija-bo-zaprta-tri-najvecje-migrantske-centre-na-otokih>

Grčija je danes napovedala popolno zaprtje vstopnih točk za migrante. Preuredila bo tudi migrantske centre na otokih v Egejskem morju, ki so trenutno prenapolnjeni.

Koordinator grške vlade za migracije Alkiviadis Stefanis je napovedal, da bo Grčija popolnoma zaprla vstopne točke za migrante. V ta namen bodo na kopenski meji s Trčijo namestili dodatnih 400 nadzornikov, na otokih pa dodatnih 800.

Dodal, je da nameravajo razbremeniti tudi migrantske centre na otokih v Egejskem morju, kar je trenutno prednostna naloga vlade. "S tem želimo pokazati našo odločenost pri soočanju z migrantsko-begunsko krizo," je dodal po poročanju francoske tiskovne agencije AFP.

Centre na egejskih otokih Lesbos, Hios in Samos, v katerih je trenutno skupno 27.000 ljudi, bodo zaprli. Te centre bo vlada nadomestila s tremi zaprtimi centri za identifikacijo, premestitve in deportacije. Vsak bo lahko sprejel po najmanj 5000 ljudi, pri čemer bi lahko to povečali na 7000. V skladu s temi smernicami bodo preuredili tudi manjša centra na otokih Kos in Leros, v katerih je trenutno okoli 10.000 migrantov, je pojasnil Stefanis, ki je tudi namestnik grškega obrambnega ministra.

Po novem prosilci za azil ne bodo mogli več svobodno zapuščati centrov. Tam bodo ostali, dokler ne bodo prejeli statusa begunca in bodo premeščeni na celino ali dokler jim prošnje ne bodo zavrnil in bodo izgnani nazaj v Turčijo.

Grška vlada je že oktobra napovedala, da bo do začetka prihodnjega leta na celino premestila okoli 20.000 prosilcev za azil. 15.000 jih bo živelo v centrih, 5000 pa v hotelih. Po podatkih Mednarodne organizacije za migracije (IOM) jih je trenutno v centrih na celini že 22.000.

V Evropski komisiji so pozdravili konkretne ukrepe za izboljšanje razmer na otokih, dokler so ti v skladu s standardi na področju človekovih pravic. Odzvali so se tudi na torkove kritike grškega premierja Kiriakosa Micotakisa, da EU vstopne države obravnava kot parkirišča za migrante. Poudarili so, da neutrudno delajo z Grčijo za izboljšanje razmer na otokih in da so Atenam že namenili dve milijardi evrov finančne pomoči za oskrbo prosilcev za azil.

Večer, Maribor

- **Milan Brglez v pismu zunanjemu ministrstvu: Slovenija z neukrepanjem tvega kršitve človekovih pravic. Kristina Božič. Večer, Maribor, 15.11.2019**

<https://www.vecer.com/milan-brglez-v-pismu-zunanjemu-ministrstvu-slovenija-z-neukrepanjem-tvega-krsitve-clovekovih-pravic-10091229>

Ravnanja EU, ki zasledujejo eksternalizacijo nasilja evropskih mej in temeljijo na odvrčanju ljudi na begu za vsako ceno, ustvarjajo vse bolj krizno situacijo v BiH. Včeraj je o situaciji tam razpravljal evropski parlament in nemški poslanec je poudaril, da Hrvaška ne more postati članica, če bo nadaljevala z nezakonitimi vračnanji ljudi v BiH.

Migracijska politika EU, mejne politike Srbije in Hrvaške ter politično motivirano ravnanje policije Republike srbske, ki ima določeno avtonomijo ravnanja znotraj BiH, pomenijo, da se več tisoč ljudi na begu znajde na ozemlju BiH na območju Federacije v humanitarno vse težjih pogojih. Zima je pred vrati, lokalne oblasti pa so razpete med obupnimi poskusi dejanj protesta zaradi nepravilnega prelaganja odgovornosti nanje in med zagotavljanje minimalnih življenjskih pogojev za državljanke, begunce, prebivalce in migrantke.

Ta teden je tako operativna skupina, ki jo je ustanovila vlada unsko-sanskega kantona v Federaciji BiH, za koordinacijo aktivnosti na področju migracij odločila, naj se centra Bira v Bihaću in Miral v Veliki Kladuši, ki ju sedaj z denarjem EU vodi Mednarodna organizacija za migracije Združenih narodov, spremeni v centra zaprtega tipa. Postala bi dejanska zapora, vhod in izhod bi bil ljudem prepovedan z eno izjemo - ljudje bi lahko odšli iz centrov, če bi želeli "*poskušati preiti mejo s Hrvaško*". Danes je lokalne oblasti pozvala, naj tega ne naredijo, Mednarodna organizacija za migracije. Ta že sedaj ne sodeluje v taborišču Vučjak nad Bihaćem, ki so ga vzpostavile občinske oblasti v sodelovanju z lokalno pisarno Rdečega križa. Mednarodna skupnost razmere tam označuje za neprimerne in nečloveške že od samega začetka, ko se je taborišče junija vzpostavilo.

V četrtek pa so tudi drugi dan plenarnega zasedanja evropskega parlamenta začeli z razpravo o razmerah za migrante v BiH. Nemški EU-poslanec **Dietmar Köster** je opozoril, da *"mora Hrvaška prenehati s kršitvami prava EU in mednarodnega prava, ki se dogajajo s push-backi"*. *"EU mora od Hrvaške zahtevati, da lokalna policija preneha s svojim nasiljem,"* je dejal poslanec evropske poslanske skupine Socialistov in demokratov.

Push-backi so nezakonita vračanja ljudi čez mejo brez spoštovanja njihovih človekovih pravic in mednarodnih standardov, da lahko oseba zaprosi za mednarodno zaščito. Hrvaška policija nezakonita vračanja izvaja s silo in prek zelene meje, z nedovoljenimi vstopi na ozemlje BiH, v nasprotju z bilateralnim sporazumom, ki ga ima Hrvaška sicer sklenjenega z BiH. Ta bilateralni sporazum je podoben sporazumu med slovensko in hrvaško policijo o vračanjih oseb, ki nedovoljeno prestopijo državno mejo. Kljub pravni podlagi, ki jo sporazum daje slovenski policiji za njeno sodelovanje s hrvaško, pa je sporazum v nasprotju z mednarodnimi standardi, saj ne zagotavlja, da bi ljudje na begu lahko vložili učinkovito pravno sredstvo zoper ravnanja policije. Mednarodno pravo še posebej izrecno prepoveduje verižna vračanja čez meje več držav in množična vračanja ljudi brez individualne obravnave.

- (INTERVJU) Metka Lajnšček: "Jezik je temelj obstoja neke skupnosti". Ines Baler, Vestnik. Večer, Maribor, 16.11.2019

<https://www.vecer.com/intervju-metka-lajnscek-jezik-je-temelj-obstoja-neke-skupnosti-10091130>

Nova generalna konzulka Slovenije v Monoštru si bo prizadevala za več medijske promocije, ki bi presegla območje rek Mure in Rabe

Potem ko je **Metka Lajnšček** pred dobrim desetletjem zapustila položaj urednice notranjepolitičnih in gospodarskih oddaj na TV Slovenija, je najprej kot svetovalka odšla na stalno predstavništvo Republike Slovenije pri OVSE na Dunaju, nato pa se je pred petimi leti preselila v Budimpešto, kjer je bila namestnica slovenskega veleposlanika v madžarskem glavnem mestu. V začetku septembra jo je čakala nova selitev, in sicer v bližino rodne Prekmurja. Postala je namreč generalna konzulka Republike Slovenije v Monoštru.

Kako ste se navadili na to, da ste veliko Budimpešto zamenjali za mali Monošter?

"Pravzaprav mi ni bilo težko, ker sem vedela, kam prihajam. Prišla sem v domače okolje, k porabskim Slovencem. Generalni konzulat pokriva območje dveh obmejnih županij, Železne in Zale, tako da je delo dinamično, izzivov pa veliko. Pogosto sem tudi na terenu, med ljudmi, kar je pri delu, ki ga opravljam, zelo pomembno."

Mesec in pol po prevzemu mandata ste opravili že veliko pogovorov, tako s predstavniki porabskih Slovencev kot tudi predstavniki političnega in gospodarskega življenja, predvsem iz Železne in Zalske županije. Glede na to, da ste kot namestnica veleposlanika RS v Budimpešti že spremljali položaj porabskih Slovencev, vas je zdaj vendarle kaj presenetilo?

"Že prej sem pogosto prihajala v Porabje, saj je bilo tudi takrat, ko sem bila na slovenskem veleposlaništvu v Budimpešti, moja naloga spremljanje položaja porabskih Slovencev. Tesno sem sodelovala s tedanjim generalnim konzulom Borisom Jesihom, tako da me je tudi on sproti seznanjal z dogajanjem in odprtimi vprašanji. Pogosto sva o njih tudi razpravljala. Res pa je, da je dogajanje lažje spremljati od daleč in od zunaj kot pa takrat, ko se moraš z njim neposredno soočati. Ne bi sicer rekla, da me je kaj posebej presenetilo, vsekakor pa sem bila vesela toplega sprejema pri porabskih rojakih in odprtosti, ki sem jo doživela tudi na ravni lokalnih in županijskih vodstev. To mi dejansko daje zagon in krepi moj entuziazem na začetku mandata."

Slovenija pomaga porabskim Slovencem

Kot ste že sami dejali, sta primarna skrb slovenskega generalnega konzulata v Monoštru opora in pomoč tamkajšnji slovenski skupnosti, prioriteta pa je zagotovo tudi gospodarsko sodelovanje.

O tem se že leta in leta veliko govori, še vedno pa nimamo slovenskega vlagatelja v Porabju. Se

bo na tem področju že kmalu kaj spremenilo? To, da naj bi se v monoštrski industrijski coni kmalu odprla prva slovenska naložba, se že nekaj časa napoveduje.

"Najprej bi rada poudarila, da smo v Porabju že vzpostavili slovenske investicije, kot sta slovenski dom Lipa v Monoštru in vzorčna kmetija na Gornjem Seniku. Slovenija pomaga porabskim Slovencem, da lahko ohranjajo svojo kulturo in običaje, jezik, pa tudi svojo narodno pripadnost. Res pa je, da v Porabje še niso prišla slovenska podjetja. Za to si prizadevamo, in kot sem že dejala na predstavitvenem sprejemu, smo na dobri poti, da v monoštrsko industrijsko cono vendarle pripeljemo prvo slovensko investicijo. Poudariti moram še nekaj. Zakaj slovenska podjetja še niso odkrila Porabja? To območje, ki je oddaljeno od centrov odločanja, je bilo že v preteklosti prikrajšano za marsikatero priložnost. Menim, da ti potenciali tudi zaradi te oddaljenosti niso dovolj prepoznani, tako da ni dovolj samo atraktivna lokacija v tem trikotniku med Avstrijo, Madžarsko in Slovenijo, ampak so potrebne še druge danosti. Treba je razvijati infrastrukturo. Zato govorimo o gospodarskih spodbudah. Manjšina želi, sama pa jo pri tem podpiram, da bi oblikovali podoben sistem, kot deluje pri madžarski skupnosti v Sloveniji, da bi torej obe državi prispevali razvojna sredstva, gospodarske spodbude, da bi lahko tukaj odprli tudi slovenska podjetja. Porabski Slovenci so majhna skupnost, ki nima vzpostavljenih gospodarskih temeljev. Pri tem jim moramo pomagati, tudi zato, da bodo mladi pripadniki narodnosti tukaj videli perspektivo za svojo prihodnost."

- **Evropska unija hkrati BiH pošilja pomoč za begunce in zanje zapira meje. Darja Kocbek. Večer, Maribor, 16.11.2019**

<https://www.vecer.com/evropska-unija-hkrati-bih-posilja-pomoc-za-begunce-in-zanje-zapira-meje-10091334>

S tem, ko so migracije postale varnostni problem, se financiranje odmika od varovanja človekovih pravic in osredotoča na nadzor meja in zmanjšanje migracij.

Razmere na območju Bihaća, natančneje v begunskem taborišču Vučjak, so v enaki meri posledica neuspešne notranje politike in mednarodnih razmer. Evropska unija Bosni in Hercegovini (BiH) zagotavlja pomoč, tudi finančno, za ureditev dostojnih prenočišč in storitev za begunce, a vsa ta pomoč ne pride do beguncev in prosilcev za azil, pravi Alberto Neidhardt, strokovnjak Evropskega političnega centra (EPC) v Bruslju. Visoka stopnja korupcije in nespoštovanje vladavine prava v regiji otežujeta sistemsko reševanje problema.

EU pomaga BiH, da bi izboljšala pogoje za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito, in istočasno - kolikor je to mogoče - migrantom otežuje prehod čez meje. V proračunu EU za obdobje od leta 2021 do 2027, o katerem še tečejo pogajanja, je predvidenih veliko sredstev za krepitev nadzora in varovanja zunanje meje EU.

Dva milijona evrov pomoči

Sodelovanje in finančna pomoč sta del načrtov za vzpostavitev varnostne unije. S tem, ko so migracije postale varnostni problem, se financiranje odmika od varovanja človekovih pravic in osredotoča na nadzor meja in zmanjšanje migracij, nam je pojasnil Alberto Neidhardt.

Države zunaj EU lahko pričakujejo nagrado le, če jim bo uspelo preprečiti migrantom in prosilcem za azil, da bi vstopili v EU

V Evropski komisiji pa so nam pojasnili, da so konec oktobra, v pričakovanju zime, BiH namenili dodatna dva milijona evrov humanitarne pomoči za begunce in migrante. Ta denar je predviden zlasti za nujno zdravstveno varstvo ter zagotovitev dostojnih življenjskih razmer. S tem se bo humanitarna pomoč, ki jo je EU od leta 2018 namenila tej državi, povečala na 5,8 milijona evrov. Evropska komisija je od oblasti v BiH zahtevala, naj ji pred zimo predlagajo nove lokacije za nastanitev beguncev in migrantov. Beguncem, ki živijo v človeka nevrednih razmerah, denimo v taborišču Vučjak, morajo zagotoviti dostojno nastanitev. Po oceni Evropske komisije v BiH nujno potrebuje pomoč od 6000 do 8000 migrantov in beguncev. Večina jih je v kantonu Una-Sana na

meji s Hrvaško. Zaradi preskromnih zmogljivosti jih približno polovica živi zunaj nastanitvenih centrov. Približno 3300 jih živi v začasnih centrih, ki so jih postavili s sredstvi EU.

- **(FOTO) Dobrodošli v taborišču Vučjak, kjer se brani Evropo in otroci razmišljajo o samomoru. Klara Širovnik. Večer, Maribor, 16.11.2019**

<https://www.vecer.com/dobrodosli-v-taboriscu-vucjak-kjer-se-brani-evropo-in-otroci-razmisljajo-o-samomoru-10091373>

Garje so se mu razširile po vsem telesu, najhuje pa med prsti na nogah. Srbi, peče. Praskanja ne more nadzorovati. Vsakič, ko se popraska, na rano nanese nekaj nesnage, zato se mu razjede na mečih gnojijo. Pravi, da ima 14 let. Nad ustnico mu poganja prvih nekaj kocin, tistih mehkih, kot jih imajo mladi moški na prehodu v odraslo dobo. V bosanskem migrantskem taborišču Vučjak biva že dobra dva meseca. Pokaže ureznine na rokah, posledice samopoškodovanja. Včasih v podlaht zareže z žepnim nožem, drugič z britvico. Fotografiranje zavrne, tudi svojega imena ne želi izdati. "Moji starši v Afganistanu bi umrli, če bi vedeli, kako živim," obrazloži.

Vučjak je planota nad bosanskim Bihaćem. Tu stoji migrantsko taborišče, ki so ga lokalne oblasti in Rdeči križ vzpostavili junija letos. Do kampa se pripeljemo po makadamski cesti. Vreme je oblačno, temperature pa znosne, na prihajajočo zimo namiguje le hladni severnik. Že ob cesti srečamo več deset migrantov in beguncev, ki vsakodnevno postopajo med mestnim središčem in taborom Vučjak. Na ulicah, v parkih, celo v marsikateri "kafani" se naj ne bi zadrževali. Tisti, ki prostora niso dobili v drugih namestitvenih centrih, kot sta recimo Bira ali Borići, danes domujejo v Vučjaku. Pravijo mu "džungla". Taborišče se nahaja na gozdnem obronku, zraslo je na zasutem smetišču. Njegova pozicija je strateška - od Bihaća je oddaljen dobrih sedem kilometrov, od hrvaške meje pa osem. Vučjak je vmesna postaja. Vice. Malodušne in trohnbne.

- **Angelika Mlinar ni slovenska državljanka. Je lahko ministrica? Vanessa Čokl. Večer, Maribor, 19.11.2019**

<https://www.vecer.com/ministrice-po-zakonu-o-tujcih-angelika-mlinar-ni-slovenska-drzavljanica-10092480>

Neuspešno kandidatko stranke na evropskih volitvah Angeliko Mlinar bo SAB ponudil premierju Marjanu Šarcu za že drugič v tej vladi prazni sedež ministra za kohezijo, to je na tiskovni konferenci ob 14. uri potrdila predsednica stranke Alenka Bratušek. Toda, ali imata stranka in predvidena kandidatka problem?

Zaenkrat še. Čeprav je zakon o vladi napisan tako, da državljanstva niti ne omenja niti zahteva. No, za vsak primer očitno bo Mlinarjeva zdaj zaprosila za slovensko državljanstvo. To je, ko je lansirala kandidatko za vlado, rekla Bratuškova.

Angelika Mlinar, hči slovenskih staršev, ki se čuti Slovenko, je avstrijska državljanka. *"Nimam slovenskega državljanstva, ampak to zgolj zaradi tega, ker pač na splošno je po zakonodajah evropskih držav zelo redko, da imaš dvojno državljanstvo. Če bi bilo to možno, bi takoj vzela slovensko državljanstvo, in mislim, da bi imela kar dobre možnosti, da bi mi ga podelili,"* je izjavila pred časom.

Kdo je Angelika Mlinar?

Kandidatka za ministrico za kohezijo, ki jo bodo po besedah predsednice stranke SAB Alenke Bratušek predlagali po sprejetju proračuna, je 49-letna koroška Slovenka Angelika Mlinar. Stranka je na Mlinarjevo, sicer doktorico mednarodnega prava, stavila že na evropskih volitvah, celo kot nosilko liste, a bila je neuspešna. Med kampanjo je poudarjala zlasti vladavino prava, človekove pravice in enakopravnost žensk. Je tudi nekdanja avstrijska evropska poslanka, članica avstrijske stranke Neos in liberalka (ALDE).

- **Angelika Mlinar počaščena, da jo vidijo kot ministrico, toda ali ji bo Avstrija to dovolila? STA, VČ. Večer, Maribor, 20.11.2019**

<https://www.vecer.com/angelika-mlinar-pocascena-da-jo-vidijo-kot-ministrice-toda-ali-ji-bo-avstrija-to-dovolila-10093245>

Avstrijski pravni red dvojnega državljanstva načeloma ne dovoljuje.

Koroška Slovenka Angelika Mlinar, ki jo SAB vidi na mestu kohezijske ministrice, se ne namerava odpovedati avstrijskemu državljanstvu. Če ji ne bodo dovolili dvojnega, bo po njenih besedah to zadeve zakompliciralo.

Mlinarjeva je avstrijska državljanka, predsednica SAB **Alenka Bratušek** pa je v torek dejala, da si že ureja tudi slovensko državljanstvo, saj ne glede na različna pravna mnenja menijo, da je tako prav. Mlinarjeva je za avstrijske medije potrdila, da je oddala dokumentacijo na pristojni dunajski urad in notranje ministrstvo in da upa, da se bo Avstrija odločila, da ji dovoli dvojno državljanstvo. Postopki pridobivanja dvojnega državljanstva niso tako enostavni, saj Avstrija tega načeloma ne dovoljuje. Tudi slovensko notranje ministrstvo na svojih spletnih straneh pojasnjuje, da večina držav zaradi preprečevanja dvojnega državljanstva predpisuje za sprejem v njihovo državljanstvo odpoved dosedanjemu državljanstvu ali avtomatično prenehanje državljanstva, če njihov državljan prostovoljno, na lastno prošnjo, sprejme tuje državljanstvo.

Mlinarjeva je za slovensko spletno stran avstrijske ORF priznala, da je avstrijski zakon glede tega restriktiven, a da ima veliko avstrijskih državljanov dvojno in celo trojno državljanstvo in da to ni nič takega. Zato si ne predstavlja, da bi njeno prošnjo zavrnilo.

"Če bi se to dejansko zgodilo, bi me to spravilo v težave, ker nimam namena oddati avstrijskega državljanstva," je povedala. *"Sem koroška Slovenka, sem Avstrijka, sem bila avstrijska političarka. Te zgodovine ne morem kar tako odpisati. Tu imam družino, življenje in to bi bilo kar komplicirano,"* je odgovorila na vprašanje, kaj bo storila, če Avstrija njeno željo odkloni.

Ne bi bila prva članica kakšne slovenske vlade z dvojnimi državljanstvom

O tem, koliko časa imajo za razrešitev vprašanj, pa Mlinarjeva pravi, da načeloma do konca leta. *"Prva ovira je sprejem proračuna v Sloveniji, potem pa bi šli v akcijo in drugih ovir kot vprašanje državljanstva nimamo,"* je dejala političarka.

Ko gre za pridobivanje slovenskega državljanstva v Sloveniji, pogoje za pridobitev državljanstva določa zakon o državljanstvu. Med drugim določa, da posameznik lahko državljanstvo pridobi z naturalizacijo ali prek izredne naturalizacije, ki omogoča pridobitev slovenskega državljanstva pod lažjimi pogoji, kadar to lahko koristi tudi državi - predvsem, kadar za to obstajajo utemeljeni znanstveni, gospodarski, kulturni, nacionalni ali podobni razlogi.

Pripadniki avtohtone slovenske narodne skupnosti v zamejstvu, ki uveljavljajo korist države iz nacionalnih razlogov, morajo v postopku izkazati večletno osebno aktivno vez s Slovenijo in vsaj petletno aktivno delovanje v slovenskih društvih v tujini ali drugih slovenskih izseljenskih, zdomskih ali manjšinskih organizacijah. Pri sprejemu tujca v državljanstvo Republike Slovenije v okviru izredne naturalizacije prosilcu dopuščajo ohranitev dosedanjega državljanstva.

Mlinarjeva ne bi bila prva članica kakšne slovenske vlade z dvojnimi državljanstvom. Nekdanji premier in finančni minister **Andrej Bajuk** je imel poleg slovenskega še argentinsko, okoljski minister **Roko Žarnić** pa hrvaško.

Mlinarjeva je za ORF še potrdila, da je bila ob ponudbi, da vstopi v slovensko vlado, počaščena. *"To je takšna ponudba, ob kateri ne moreš drugega, kot da jo sprejmeš,"* je med drugim dejala in izrazila tudi strinjanje z Bratuškovo, da bi lahko na tej funkciji pokazala svoje izkušnje z evropsko politiko, s katero se na različnih nivojih ukvarja že več kot 20 let. O svojih programskih usmeritvah pa še ni želela govoriti. Dejala je le, da ji je *"pri srcu, da je Slovenija vidna, uspešna in smo uspešni v uspešni EU"*.

Vestnik, Murska Sobota

- **Romski kotichek bo namenjen predvsem druženju. Vestnik.si, Vestnik, Murska Sobota, 16. 11. 2019**

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/romski-kotichek-bo-namenjen-predvsem-druzenju-741442>

37 mladih iz Slovenije, Slovaške, Romunije, Italije, Madžarske in Severne Makedonije je pod okriljem programa Erasmus+ Mladi v Akciji uradno odprlo Romski kotiček v Centru za družine Murska Sobota.

Center za družine Murska Sobota se nahaja v prostorih dvorca Rakičan, Romski kotiček pa bo namenjen vsem mladim, predvsem pa mladim Romom, ki si želijo druženja, učne pomoči, pogovora ali izvedbe delavnic v sklopu njihovih programov.

Kotiček so pripravili mladi udeleženci mladinske izmenjave, ki so teden dni spoznavali romsko kulturo, običaje, način življenja, tradicijo in širili strpnost do boljšega vključevanja Romov v Evropi. Predstavili so tudi knjižico z romskimi recepti iz šestih držav, uradni videoposnetek mladinske izmenjave, fotografsko razstavo The World of Roma in časopis mladinske izmenjave. Dogodka se je udeležil tudi predsednik Zveze Romov Slovenije Jožek Horvat Muc.

- **Ministra v Lendavi napovedala, da bodo začeli razbijati meje v glavah. I. B., M. H., 19. 11. 2019**

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/pocivalsek-in-palkovics-v-lendavi-tudi-o-geotermalni-energiji-742012>

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek in madžarski minister za inovacije in tehnologijo Laszlo Palkovics sta bila danes na delovnem obisku v Lendavi, pred tem pa sta obiskala Maribor.

V štajerski prestolnici je že dopoldan potekalo slovensko-madžarsko tehnološko razvojno poslovno srečanje o avtomobilski tehnologiji, opravili pa so tudi razgovore s podjetji iz obeh držav. Srečala sta se še s predstavniki Univerze v Mariboru, s katerimi sta spregovorila o sodelovanju pri izgradnji testne steze za električna in avtonomna vozila v Zalaegerszegu.

V Lendavi sta Počivalšek in Palkovics opravila bilateralni pogovor z namenom nadaljnje krepitve gospodarskega sodelovanja med obema državama. Srečala sta se z lendavskim županom Janezom Magyarjem, beseda pa je tekla o revitalizaciji industrijskega kompleksa v Lendavi ter o izkoriščanju geotermalnih virov in inovativni brezogljni proizvodnji energije.

Slovenski minister za gospodarski razvoj in tehnologije je ob robu srečanja povedal, da sta se z madžarskim kolegom Laszлом Palkovicsem letos srečala že tretjič, kar je dokaz dobrega sodelovanja med državama na vseh področjih. Trgovinska menjava je lani znašala 2,3 milijarde, v porastu so investicije na obeh straneh, rastejo pa tudi prenočitve madžarskih gostov, saj jih je bilo lani skoraj pol milijona. »Nadaljnje sodelovanje želimo ustvariti z vlaganji na področjih digitalizacije in zelenih tehnologij ter razvoja obmejnih področij,« je še izpostavil slovenski minister. Z obmejnimi območji je mislil na Porabje, Prekmurje in obmejni predel Avstrije, skupni projekt pa je načrtovana gradnja testne steze za električna in avtonomna vozila v Zalaegerszegu, kjer bodo priložnost dobili tudi študentje Univerze v Mariboru. Nosilec tega projekta bo Slovenija, medtem ko je Madžarska prevzela vodenje projekta skupnega nastopanja v Afriki. Ministra sta se dogovorila, strokovni timi obeh držav pa se bodo srečali januarja prihodnje leto. »Verjamem, da bomo z boljšim medsebojnim sodelovanjem na vseh področjih začeli razbijati meje med obema državama. Tudi to, ki je v naših glavah. Fizično smo jo tako že odstranili,« je še poudaril Počivalšek. Madžarski minister za inovacije in tehnologijo Palkovics je izjavil, da so v Mariboru prisostvovali podpisu pogodbe o sodelovanju poslovnega grozda na področju avtomobilskih tehnologij. S projektom so začeli pred dvema letoma s podpisom sporazuma med Slovenijo, Madžarsko in Avstrijo z namenom, da bi pospešili sodelovanje med poslovnimi grozdi za izdelavo elektronskih avtomobilov. Drug dogodek delovnega srečanja ministrov obeh držav je bil obisk podjetja, ki je izrazilo željo, da bi se preselilo na Madžarsko. Največ je po mnenju madžarskega ministra prineslo srečanje v Mestni hiši v Lendavi. Spregovorili so namreč o položaju obmejnih območij, ki tako v Sloveniji kot na Madžarskem niso zanimiva za mlade in se po končanem šolanju ne vračajo domov. Lendavski župan Janez Magyar je dejal, da je na pogovorih izpostavil potencial lendavske industrijske cone in opuščene kompleksa Nafta Lendava ter možnost izkoriščanja geotermalne

energije, saj bi ta zadostila tudi potrebam geotermalne elektrarne. Ministra sta sicer na novinarska vprašanja ponovila že znana dejstva v zvezi z gradnjo železniške povezave med Lendavo in Redicsem ter Term Lendava.

- **Jezik kljubuje času. V. T., Vestnik, Murska Sobota, 21. 11. 2019**

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/jezik-kljubuje-casu-742459>

So dali letos naslov tradicionalnim Miklošičevim dnevom na Gimnaziji Ljutomer.

Ob tem so na Gimnaziji pripravili številne aktivnosti; v gimnazijski knjižnici so tako postavili razstavo z naslovom Jezikovni priročniki, rojstvo in življenje besed.

Za gimnazijce prvih letnikov so pripravili strokovno ekskurzijo v Ljubljano, ki so jo naslovili Mozaiki mesta - Od Trubarja do danes.

Za danes napovedan in prav tako že tradicionalen pohod na Miklošičevo domačijo v Radomerščak so morali zaradi dežja odpovedati. So pa izvedli plenarni del srečanja z naslovom Jezik kljubuje času, na katerem so s svojimi prispevki sodelovali dr. Andrej Hozjan s Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, dr. Matej Meterc z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU Ljubljana in dr. Jozef Pally s Filozofske fakultete v Ljubljani.

V petek pa čakata gimnazijce še dve ekskurziji - drugi letniki bodo šli na Dunaj, naslov ekskurzije pa je Slovenci na Dunaju; medtem pa so za četrte letnike pripravili ekskurzijo v Radgonski kot z naslovom Naši braniki.

Primorske novice, Koper

- **Veronika Ž. Ženko. Knjižnica za pomoč priseljencem. Primorske novice, Koper, št. 267, 20. 11. 2019, str. 15.**

<https://www.primorske.si/primorska/srednja-primorska/knjizica-za-pomoc-priseljencem>

Priseljencem v Postojno je odslej v angleškem, bosanskem, makedonskem in albanskem jeziku na voljo knjižnica Postojna, moj novi dom. V njej so na enem mestu zbrane vse najpomembnejše informacije, ki jim bodo olajšale prve korake v novem okolju. Da so ti zelo težki, potrjuje priseljenka iz Bosne Sara ...

Mladina, Ljubljana

- **Padec zidu in angel pozabe. Božidar Debenjak. Mladina, Ljubljana, 15.11.2019, št. 46, str. 42-43**

Dr. Božidar Debenjak - filozof in profesor v pokoju

Komentar

Zgodbo o Berlinskem zidu tako rekoč vsi podajajo s selektivnim spominom

<https://www.mladina.si/194174/padec-zidu-in-angel-pozabe/>

Ameriški predsednik Kennedy na platformi ob berlinskem zidu pri mejnem prehodu Checkpoint Charlie 26. junija 1963

Te dni so vsi mediji obujali spomin na padec Berlinskega zidu. Poudarjali so zlasti veselje, ko je ta sramota izginila. Toda zgodbo o Berlinskem zidu tako rekoč vsi podajajo s selektivnim spominom, na delu je angel pozabe.

Toda zgodbo o Berlinskem zidu tako rekoč vsi podajajo s selektivnim spominom, na deluje angel pozabe. Radi se spomnijo, daje kmalu po postavitvi zidu Berlin obiskal predsednik ZDA John Kennedy in svoj govor solidarnosti z Berlinčani končal z nemškim stavkom: »Ich bin ein Berliner!«

A pred tem je bila pestra zgodovina. Leta 1945 so zmagovalni zavezniki razdelili Nemčijo na štiri okupacijske cone, pri čemer je Berlin ležal sredi sovjetske okupacijske cone in bil razdeljen na štiri zavezniške sektorje. Stalin je leta 1948 poskušal z blokado Berlina spremeniti to stanje, a so zahodni zavezniki svoje sektorje dobro oskrbovali iz zraka, tako da blokada ni dosegla ničesar. Na zahodu so

zduževali svoje cone, najprej je nastala angloameriška Bicon, s pridružitvijo francoske cone pa »Triconezija«, o kateri je pel znan šlager. Nato so zahodni zavezniki iz tega ustanovili Zvezno republiko Nemčijo s prestolnico Bonn, nekaj mesecev zatem pa Sovjeti iz svoje cone Nemško demokratično republiko s centralo v sovjetskem sektorju Berlina. S sovjetske strani ponujena združitev Nemčije je imela podobne pogoje kot kasnejša združitev Avstrije: vojaška nevtralnost, nekatere gospodarske omejitve, a Zahod teh pogojev ni bil pripravljen sprejeti. Zahodna meja Nemške demokratične republike je postala zunanja meja dežel »socialističnega tabora«, torej z nekaj ostro kontroliranimi prehodnimi točkami, sicer pa hermetično zaprta.

Berlin je bil razdeljen na del pod vojaškim nadzorom zahodnih zaveznikov in del pod sovjetsko vojaško kontrolo. Zahodni Berlin je bil dostopen iz Zvezne republike Nemčije po dogovorjenih strogo kontroliranih koridorjih in po zraku. Njegov pravni status je bil predmet sporov: Zvezna republika ga je štela za eno od svojih dežel, zahodni zavezniki so to delno upoštevali, za vzhodni blok pa je imel poseben samostojen status.

- **Migrant, ki ga je ustrelila policija, še vedno v smrtni nevarnosti. IK, STA, Mladina, Ljubljana, 18. 11. 2019**

<https://www.mladina.si/194232/migrant-ki-ga-je-ustrelila-policija-se-vedno-v-smrtni-nevarnosti/>

Migranta so po prihodu v bolnišnico operirali zaradi hudih poškodbe prsnega koša in trebuha. Kaj natančno se je dogajalo v soboto, ko je policist ustrelil migranta, še zdaj ni znano.

Zdravstveno stanje migranta, ki je bil v soboto ranjen med posredovanjem hrvaških policistov v Gorskem kotarju, je stabilno, a je še vedno v smrtni nevarnosti, danes poročajo hrvaški mediji, ki se sklicujejo na vire iz reškega kliničnega centra. Migranta so operirali zaradi hudih poškodbe prsnega koša in trebuha.

Hrvaški notranji minister Davor Božinović je po opravljeni policijski preiskavi v nedeljo zvečer potrdil, da so migranta zadeli streli iz policijskega orožja.

"Med preiskavo ni bilo ugotovljeno, da bi bila uporaba strelnega orožja usmerjena proti konkretni osebi z namenom, da bi delovali proti osebi," je izjavil Božinović. Zadržal se je ocene, ali je bila uporaba orožja upravičena.

Hrvaška policija ni objavila drugih podrobnosti o dogodku. Potrdili so, da je bil ranjeni migrant del skupine približno 15 oseb, ki so jih hrvaški policisti sumili ilegalnega prehoda meje. Policisti so posredovali na težko dostopnem področju Gorskega kotarja, nedaleč od predora Tuhobić ob avtocesti, ki povezuje Reko in Zagreb. Hrvaški mediji so poročali, da so bili migranti po vsem sodeč namenjeni proti Sloveniji.

- **Zakaj bi koroški Slovenki odrekli ministrsko funkcijo zgolj zato, ker nima slovenskega državljanstva? Uredništvo. Mladina, Ljubljana, 19. 11. 2019**

<https://www.mladina.si/194258/zakaj-bi-koroski-slovenki-odrekli-ministrsko-funkcijo-zgolj-zato-ker-nima-slovenskega-drzavljanstv/>

Angelika Mlinar je zaradi tega, ker je koroška Slovenka, v Avstriji preživela številna trpinčenja in pritiske

V stranki SAB si želijo, da bi nova ministrica brez resorja, zadolžena za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, postala Angelika Mlinar. Težava pri morebitni njeni ministrski kandidaturi naj bi lahko bila, ker je (zgolj) avstrijska državljanica oziroma nima dvojnega državljanstva, ker tega Avstrija, kjer kandidatka živi, tega ne omogoča. Pravniki Rajko Pirnat je za [Dnevnik](#) poudaril, da omejitve, da minister ne more biti nekdo, ki nima slovenskega državljanstva, v zakonu ali ustavi ni. "V avtobusu so nas šoferji neprestano trpinčili, če smo govoril slovensko. Zgodilo se je celo, da so vozniki avtobusov koga vrgli ven, na cesto, celo desetletne otroke."

[Dr. Angelika Mlinar v intervjuju za Mladino](#)

"Slovensko državljanstvo je namreč pogoj za predsednika republike, poslance, policiste, sodnike in uradnike. Ob legitimnem vprašanju, ali bi morali imeti ministri uradno povezavo z državo, pa je

vendarle treba priznati, da je Angelika Mlinar ob njenih izkušnjah z življenjem na Koroškem verjetno zadnja oseba, ki bi morala komurkoli dokazovati svoje slovenstvo," je zapisal novinar Siola Primož Cirman.

Intervju z dr. Angeliko Mlinar smo v Mladini že objavili pred nekaj leti. [Ponovno vas vabimo, da ga preberete](#). Koroška Slovenka je bila v preteklosti poslanka v avstrijskem parlamentu, kasneje pa evropska poslanka. Sicer je liberalka, članica avstrijske stranke NEOS, doktorica prava in članica Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS). Zakaj bi imeli torej pri njenem imenovanju zadržke zgolj zaradi državljanstva?

[PREBERITE CELOTEN INTERVJU >>](#)

Reporter, Ljubljana

- **Smo socialna država, do zglednosti nam pa še kar precej manjka. Intervju: Peter Svetina. Pogovarjal se je: Nenad Glucks. Foto: Primož Lavre. Reporter, 18.11.2019, št. 46, letnik 12, str. 28-34**

Peter Svetina - varuh človekovih pravic

<https://reporter.si/clanek/slovenija/varuh-clovekovih-pravic-peter-svetina-propad-sodb-na-drugi-stopnji-je-odsev-premalo-kakovostnega-dela-741675>

Po besedah varuha človekovih pravic Petra Svetine je Slovenija bogata država. Ljudem je treba zagotavljati pošteno plačilo za pošteno delo, če pa ne dosegajo nivoja spodobnega preživetja, jim moramo zagotoviti socialne transferje. Ti morajo biti usmerjeni in priti do človeka, ko jih potrebuje. Glede problema, da uradniki pogosto v postopkih ne odločajo v razumnih rokih, s čimer kršijo pravice ljudi, opaža, da je dostikrat v ozadju tudi aroganca, ne le časovna stiska zaradi preobremenjenosti.

Pred začetkom mandata ste dejali, da boste pritiskali na institucije za boljše delovanje in spoštovanje človekovih pravic. Na katero institucijo se je v teh osmih mesecih pritisk izkazal za najbolj učinkovitega?

Sam najprej nastopam v smeri dialoga, za zdaj je to pri dogovarjanju s posameznimi institucijami padlo na plodna tla. Gre za to, da pokličem odgovornega človeka, predstojnika, vodjo določene institucije, ministra, in se dogovorimo, kjer lahko najdemo skupno pot. Največkrat nismo tako narazen, kot se morda zdi. Imeli smo intenziven dialog z vlado kot celoto prek njenega generalnega sekretariata. Največ odprtih vprašanj smo imeli z ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Prvi rezultati dialoga z njimi so že vidni. Tudi z ministrstvom za infrastrukturo smo našli skupni jezik.

Z vidika varuha človekovih pravic ste z ravnanjem ministrice za delo Ksenije Klampfer zadovoljni?

Glede odzivnosti na problematiko, s katero se ukvarjamo, sem zadovoljen. Ne morem ocenjevati na splošno, pač pa z našega vidika. Bila je recimo težava, ker se staršem ni sočasno priznalo upravičenje do dodatka za nego in dodatka za pomoč in postrežbo slepih in slabovidnih otrok. Pri reševanju tega smo intenzivno delali tako z ministrstvom za delo kot z odborom za peticije v državnem zboru, ki je bil zelo agilen. Varuh je sicer že leta opozarjal, da tem staršem po predpisih pripada oboje, vendar se je ministrstvo za delo v preteklosti odločilo, da do tega niso upravičeni. Leta 2012 so starši celo uspeli na sodišču, pa vendar do pravice niso prišli. Sodba se je za tri leta izgubila na ministrstvu za delo. Ljudje so morali vračati denar, češ da so ga v preteklosti dobili nezakonito. Država jim je rubila premoženje, bili so v groznih stiskah. Hkrati so na ministrstvu vedeli, da je sodišče odločilo v korist staršev. Na to smo nenehno opozarjali, zdaj je v državnem zboru v obravnavi zakon, s katerim bodo te krivice končno popravljene tudi za nazaj.

- **Migrant, ki ga je na poti v Slovenijo ustrelil hrvaški policist, še vedno v smrtni nevarnosti. STA. Reporter, Ljubljana, 18. nov. 2019**

<https://reporter.si/clanek/svet/migrant-ki-ga-je-na-poti-v-slovenijo-ustrelil-hrvaski-policist-se-vedno-v-smrtni-nevarnosti-741811>

Zdravstveno stanje migranta, ki je bil v soboto ranjen med posredovanjem hrvaških policistov v Gorskem kotarju, je stabilno, a je še vedno v smrtni nevarnosti, danes poročajo hrvaški mediji, ki se sklicujejo na vire iz reškega kliničnega centra. Migranta so operirali zaradi hudih poškodbe prsnega koša in trebuha.

Hrvaški notranji minister Davor Božinović je po opravljeni policijski preiskavi v nedeljo zvečer potrdil, da so migranta zadeli streli iz policijskega orožja.

"Med preiskavo ni bilo ugotovljeno, da bi bila uporaba strelnega orožja usmerjena proti konkretni osebi z namenom, da bi delovali proti osebi," je izjavil Božinović. Zadržal se je ocene, ali je bila uporaba orožja upravičena.

Hrvaška policija ni objavila drugih podrobnosti o dogodku. Potrdili so, da je bil ranjeni migrant del skupine približno 15 oseb, ki so jih hrvaški policisti sumili ilegalnega prehoda meje. Policisti so posredovali na težko dostopnem področju Gorskega kotarja, nedaleč od predora Tuhobić ob avtocesti, ki povezuje Reko in Zagreb. Hrvaški mediji so poročali, da so bili migranti po vsem sodeč namenjeni proti Sloveniji.

Policist naj bi streljal v zrak, da bi tako poklical kolege na pomoč, a se je med streljanjem spotaknil in padel ter po naključju zadel migranta, je danes neuradno poročal Jutarnji list. Na notranjem ministrstvu navedb niso želeli ne potrditi ne zanikati.

Časnik je dodal, da je policist, ki je streljal, skupaj s kolegom nesel ranjenega moškega več kilometrov do avtomobila, s katerim naj bi ga prepeljali v bolnišnico. Dodaja, da je isti policist pred dnevi rešil življenje nekemu premraženemu migrantu.

Ostali migranti, ki so bili v skupini z ranjenim migrantom, so zatrdili, da je ranjeni migrant iz Afganistana, je danes poročal Večernji list. Kot dodaja, poškodbe, ki jih je dobil migrant, nujne ne pomenijo, da je šlo za dva strela, saj je možno, da je tovrstne poškodbe povzročil samo en sam strel.

- **Angelika Mlinar: (zgolj) avstrijska državljanka v slovenski vladi? Nenad Glücks. Reporter, Ljubljana, 19. nov. 2019**

<https://reporter.si/clanek/slovenija/angelika-mlinar-zgolj-avstrijska-drzavljanka-v-slovenski-vladi-742052>

Kandidatka za ministrico za kohezijo, Slovenka z avstrijske Koroške Angelika Mlinar, bi morala za pridobitev slovenskega državljanstva najprej dobiti dovoljenje avstrijske vlade. Ali pa bi avstrijsko državljanstvo izgubila.

Ob tem, ko je stranka SAB za ministrico za kohezijo predlagala Angeliko Mlinar, nekdanjo evropsko poslanko iz Avstrije, se je odprlo vprašanje njenega državljanstva. Mlinarjeva namreč, kot je tudi sama potrdila, nima slovenskega državljanstva.

Je torej lahko tudi (zgolj) tuji državljan minister v slovenski vladi? O tem so se začela kresati mnenja pravnikov, mi pa smo za pojasnilo, kako je glede tujih državljanstev z vidika Avstrije, poklicali odvetnika Rudija Vouka iz Celovca.

Po besedah Vouka mora avstrijski državljan, ki želi pridobiti tuje državljanstvo, najprej za dovoljenje zaprositi avstrijsko vlado. Če pridobi tuje državljanstvo brez tega dovoljenja, se mu po avstrijski ureditvi odvzame avstrijsko državljanstvo.

Kot pravi Vouk, Avstrija načeloma ni naklonjena temu, da bi njeni državljanji imeli tudi tuje državljanstvo. Tako večina Slovencev z avstrijske Koroške nima slovenskega državljanstva. Lahko rečemo, da je torej Mlinarjeva pred dilemo. Bo zaprosila avstrijsko vlado za omenjeno dovoljenje za pridobitev slovenskega državljanstva, ali pa bo pač skušala postati ministrica brez državljanstva Slovenije.

Slednje bi bilo morda pravno vzdržno, toda vprašanje je, kako bi to sprejela slovenska javnost.

- **Nova grša vlada se odločneje loteva migrantske krize. STA. Reporter, Ljubljana, 20. nov. 2019**

<https://reporter.si/clanek/svet/nova-grsa-vlada-se-odlocneje-loteva-migrantske-krize-742275>

Grčija je danes napovedala popolno zaprtje vstopnih točk za migrante. Preuredila bo tudi migrantske centre na otokih v Egejskem morju, ki so trenutno prenapolnjeni.

Koordinator grške vlade za migracije Alkiviadis Stefanis je napovedal, da bo Grčija popolnoma zaprla vstopne točke za migrante. V ta namen bodo na kopenski meji s Trčijo namestili dodatnih 400 nadzornikov, na otokih pa dodatnih 800.

Dodal, je da nameravajo razbremeniti tudi migrantske centre na otokih v Egejskem morju, kar je trenutno prednostna naloga vlade. "S tem želimo pokazati našo odločenost pri soočanju z migrantsko-begunsko krizo," je dodal po poročanju francoske tiskovne agencije AFP.

Centre na egejskih otokih Lezbos, Hios in Samos, v katerih je trenutno skupno 27.000 ljudi, bodo zaprli. Te centre bo vlada nadomestila s tremi zaprtimi centri za identifikacijo, premestitve in deportacije. Vsak bo lahko sprejel po najmanj 5000 ljudi, pri čemer bi lahko to povečali na 7000. V skladu s temi smernicami bodo preuredili tudi manjša centra na otokih Kos in Leros, v katerih je trenutno okoli 10.000 migrantov, je pojasnil Stefanis, ki je tudi namestnik grškega obrambnega ministra.

Po novem prosilci za azil ne bodo mogli več svobodno zapuščati centrov. Tam bodo ostali, dokler ne bodo prejeli statusa begunca in bodo premeščeni na celino ali dokler jim prošnje ne bodo zavrnilo in bodo izgnani nazaj v Turčijo.

Grška vlada je že oktobra napovedala, da bo do začetka prihodnjega leta na celino premestila okoli 20.000 prosilcev za azil. 15.000 jih bo živelo v centrih, 5000 pa v hotelih. Po podatkih Mednarodne organizacije za migracije (IOM) jih je trenutno v centrih na celini že 22.000.

V Evropski komisiji so pozdravili konkretne ukrepe za izboljšanje razmer na otokih, dokler so ti v skladu s standardi na področju človekovih pravic. Odzvali so se tudi na torkove kritike grškega premierja Kiriakosa Micotakisa, da EU vstopne države obravnava kot parkirišča za migrante. Poudarili so, da neutrudno delajo z Grčijo za izboljšanje razmer na otokih in da so Atenam že namenili dve milijardi evrov finančne pomoči za oskrbo prosilcev za azil.

- **Handke: Na stran Srbije sem se postavil, ker je šlo za pravičnost. STA. Reporter, Ljubljana, 21. nov. 2019**

<https://reporter.si/clanek/svet/handke-na-stran-srbije-sem-se-postavil-ker-je-slo-za-pravicnost-742401>

Letošnja Nobelova nagrada za literaturo za avstrijskega pisatelja Petra Handkeja je sprožila burno razpravo zaradi njegove podpore srbskega voditelja Slobodana Miloševića v preteklosti. V pogovoru za nemški časnik Die Zeit je literat spregovoril o svojih stališčih o Srbiji in razpravi, ki jo je razvnela nagrada.

Handke je v preteklosti izražal močno solidarnost s Srbijo in po mnenju njegovih kritikov zmanjšal pomen ali zamolčal vojne zločine, ki jih med vojno v nekdanji Jugoslaviji storila Srbija. Leta 2006 je imel na Miloševićevem pogrebu tudi govor. Da je postal letošnji Nobelov nagrajenec za literaturo, je po svetu v začetku oktobra sprožilo veliko razpravo.

Tri tedne pred podelitvijo Nobelove nagrade je 76-letni Handke v sredinem pogovoru za nemški časnik dejal, da se je med vojno na območju nekdanje Jugoslavije postavil na stran Srbije, ker je šlo za "pravičnost". "Nobene besede o tem, kar sem napisal o Jugoslaviji, ni mogoče ovaditi, niti ene same. To je literatura," njegove besede povzema nemška tiskovna agencija dpa.

Dodal je, da je bilo poročanje o Srbiji v času vojne za nekdanjo Jugoslavijo monotono in enostransko. V pogovoru za Die Zeit je tudi kritiziral takratno politiko Nemčije. "Kako je lahko Nemčija priznala Hrvaško, Slovenijo ter Bosno in Hercegovino, če je na območju živela več kot tretjina pravoslavnikov in muslimanskih Srbov. Tako je nastala bratomorna vojna in ničesar hujšega

ni, kot je bratomorna vojna," je dejal Handke. Dodal je, da nikoli ni izražal simpatij do Miloševića: "Nikoli se nisem priklonil, ne navznoter in ne navzven."

"Miloševića sem videl samo enkrat, kot zapornika v Haagu, kjer je bil kot obtoženec Mednarodnega sodišča ZN za človekove pravice na območju nekdanje Jugoslavije. Želel sem ga slišati (...). In poslušal sem, kar je imel povedati," je dejal Handke. O njegovi prisotnosti na Miloševićem pogrebu je Handke povedal: "Seveda sem bil tam. Na enem od zadnjih glasovanj je glasoval za to, da Jugoslavija ne bi razpadla. Njegov pogreb je bil tudi pogreb Jugoslavije. Smo pozabili, da je bila ta država ustanovljena kot opozicija proti Hitlerjevemu rajhu?"

"Sem Jugoslovan po svoji mami in brat moje mame je študiral v Mariboru. Dedek je na koroškem plebiscitu glasoval za Jugoslavijo. Jugoslavija mi je nekaj pomenila. In če mi kdo sedaj prihaja s Srbijo, je nepošten," je še dejal.

Handkeju bodo Nobelovo nagrado za literaturo izročili 10. decembra v Stockholmu. Za takrat so že napovedani protesti proti njemu. Več organizacij je Nobelov odbor tudi pozvalo, naj prekliče izročitev nagrade, saj naj bi to po njihovem mnenju žalilo žrtve genocida v Srebrenici.

- **Janša je vzela v bran prijatelja Orbana, ki ga želijo nekateri vreči iz EPP. Reporter, Ljubljana, M. M. 21. nov. 2019**

<https://reporter.si/clanek/slovenija/jansa-brani-prijatelja-orbana-pred-izkljucitvijo-iz-epp-742413>

Vstop Hrvaške v schengen je v strateškem interesu Slovenije, je za portal euractiv.hr dejal predsednik SDS Janez Janša. Obenem se je zavzel za madžarskega premierja Viktorja Orbana in njegovo stranko Fidesz, ki ju želijo nekateri vreči iz Evropske ljudske stranke (EPP).

Janša je sodeloval na kongresu Evropske ljudske stranke v Zagrebu, na katerega Orban ni bil povabljen. Paradoksalno bi bilo, da se kaznuje stranka, ki je bila med vsemi članicami EPP najuspešnejša na evropskih volitvah, pravi Janša, ki madžarskega premierja ni prvič vzela v bran. Status Fidesza v EPP je trenutno zamrznjen, Janša pa meni, da bo Fidesz tudi po preiskavi ostala članica Evropske ljudske stranke.

Janša je bil eden redkih slovenskih politikov, ki je podprl vstop Hrvaške v schengen. Slovenska blokada Hrvaške je po njegovem napaka in tako je tudi stališče slovenskih državljanov, trdi Janša v pogovoru za hrvaški medij. »Verjamem, da se z menoj strinja večina Slovencev.«

- **Novi šef EPP Tusk obljublja: Boril se bom proti neodgovornim populistom. STA. Reporter, Ljubljana, 21. nov. 2019**

<https://reporter.si/clanek/svet/v-zagrebu-tusk-potrjen-kot-novi-predsednik-evropske-ljudske-stranke-742311>

Evropska ljudska stranka (EPP) je na volilnem kongresu v Zagrebu včeraj potrdila dosedanjega prvega moža Evropskega sveta in nekdanjega poljskega premierja Donalda Tuska za novega predsednika. Tusk, ki je bil tudi edini predsedniški kandidat, je napovedal, da se bo nemudoma začel bojevati proti neodgovornemu populizmu.

Tusk bo konec novembra sklenil svoj mandat na čelu Evropskega sveta. Na čelu EPP bo nasledil Francoza Josepha Daula, ki je stranko vodil od leta 2013.

V svojem nagovoru pred približno 2000 udeleženci 26. kongresa EPP iz 40 držav izpostavil, da se je v petih letih naveličal biti vodilni evropski birokrat ter da se bo na čelu EPP začel bojevati proti neodgovornim populistom. Izrazil je upanje, da so tudi ostali člani EPP pripravljeni na takšno ravnanje.

"Na eni strani so stranke neodgovornega populizma, na drugi naša stranka odgovorne popularnosti", je izpostavil Tusk v svojem nagovoru pred današnjimi strankarskimi volitvami. Ocenil je, da ima strah osrednjo vlogo v politiki ter da so državljani v zadnjem času iskali občutek varnosti zaradi migrantske krize in terorističnih napadov.

Novi šef EPP je poudaril, da v nobenem primeru ni treba prepustiti območja svobode in reda populistom, manipulatorjem in avtokratom. Meni, da tovrstni politiki zavajajo ljudi z navedbami,

da se svoboda in varnost medsebojno izključujeta ter da nadzora meje in državnega ozemlja ni mogoče uskladiti z liberalno demokracijo in učinkovitim vodenjem pravne države.

Tusk je zatrdil, da vrednote, kot so državljanske svoboščine, vladavina prava in dostojno javno obnašanje ne bo podredil varnosti in redu, ker za to "ni potrebe". "Tisti, ki tega ne morejo sprejeti, se de facto izključujejo iz družine," je dejal Tusk. Ob tem naj bi imel v mislih madžarsko članico EPP, stranko Fidesz madžarskega premierja Viktorja Orbana, ki so jo v EPP suspendirali marca letos zaradi kršitve evropskih standardov.

Tusk bo vodil največjo politično stranko v Evropskem parlamentu. Skupaj s socialisti, liberalci in zeleni, predstavljajo blok proti populističnim, evroskeptičnim in evrofobnim strankam.

Včeraj so izvolili tudi več podpredsednikov in tudi generalnega sekretarja stranke. Med kandidati ni bilo slovenskih članov EPP. Kongres bodo sklenili v četrtek, ko je napovedan tudi nagovor predsednika SDS Janeza Janše.

EPP je bila ustanovljena leta 1976. Združuje evropske desnosredinske politične stranke, večinoma demokršćanske in konservativne usmeritve. Združuje 84 strank iz 42 držav. Iz Slovenije so del te evropske družine stranke SDS, NSi in SLS.

Periodične publikacije - kazala

- **Jahrbuch der Diözese Gurk 2020 - Zbornik krške škofije 2020**

www.kath-kirche-kaernten.at/jahrbuch

<https://www.kath-kirche-kaernten.at/dioezese/detail/C2488/lebensbuch-bibel-jahrbuch-2020-der-dioezese-gurk-ab-sofort-erhaeltlich-beitraege-von-bischof-freistetter-superintendent-sauerburgtheaterdirektor-kushej-schriftsteller-brandstetter-u-a>

<https://www.kath-kirche-kaernten.at/dioezese/detail/C2488/jahrbuecher-der-dioezese-gurk>

- **International Journal on Minority and Group Rights, Volume 26, Issue 4, 2019**

<http://booksandjournals.brillonline.com/content/journals/15718115>

- **Journal of Multilingual and Multicultural Development, Volume 40, Issue 9, 2019**

<https://www.tandfonline.com/toc/rmmm20/40/9?nav=toCList>

- **Journal of Multilingual and Multicultural Development, Volume 40, Issue 10, 2019**

<https://www.tandfonline.com/toc/rmmm20/40/10?nav=toCList>